

Gösterimlerden önce ve sonra izleyiciler küratörlere filmler ve seçkiyi oluştururken başvurdukları kavramsal çerçeve hakkında sorular yönelttiler. Medrese geç saatlere kadar kültürel sohbetlerin mekanı oldu. Öte yandan hemen her gün Arkeoloji Müzesi bahçesinde düzenlenen sanatçı ve küratörlerin birer saatlik sunum ve tartışmalardan oluşan 'Sinopale Akademi' de etkinliğin bilgi paylaşımı ve ortak fikir üretimi egzersizlerine olanak sağlıyor.

Hafta içinde Sinopale ilk polisiye deneyimini yaşadı. Sinop sokaklarında ufak bir kutuyla dolaşım isteyenlerin ellerini kutuya sokup, pozlandırarak fotogramlar üreten Vietnam asıllı Zürih'te yaşayan sanatçı Cat Tuong Nguyen, para karşılığı oyun oynattığı şikayetiyle polis nezaretine alındı. Daha sonra yaptığı izleyici katılımına dayalı bir sanat eseri olduğunu izah edilince tatsızlık uzamadan sona erdi. Emniyet müdürlüğündeki polislerin de eserin oluşumunda katkı sağladığını düşünebiliriz belki de!

21 Ağustos akşamı eski Hal Binası ilgi çekici bir performansa ev sahipliği yaptı. ABD'li sanatçı Ashley Hunt, 2005 yılında New Orleans'ı yerle bir eden Katrina kasırgası sonrası ürettiği dökümanterde ve eşlik eden sunum performansında kentlin, kentlilerin ve cezaevindekilerin karşı karşıya kaldığı adaletsizlikleri ele alıyordu. Direnç Erşahin'in başarılı simultane tercüme desteğiyle oldukça kalabalık bir izleyici kitlesine ulaşmayı başaran performansı hararetli bir soru cevap bölümü takip etti.

Şimdi tüm bu çalışmaların sonuçları sergilenecek. "Gölgenin Bilgeliği: Bozulmuş Bilgi Çağında Sanat" başlıklı büyük sergi 24 Ağustos 2012 Cuma günü Tarihi Sinop Cezaevi'nde açılacak. Açılış törenine tüm Sinoplular davetli.

Sanat Mikser gösterisinde Türk ve Hollandalı genç yetenekler.

Benim İçin Sinopale...

...Sinop'un hak ettiği değeri, kültür ortamını, belki geçmişlerdeki güzelliklerini kavuşturacak bir etkinlik. **Hale Oğuz**

...Birlik ve beraberliğin, sergilendiği, çok güzel bir etkinliktir. **Payende Görgün**

...Ev, Sinopale benim için sanat, Sinopale benim için performans. **Burçak Konukman**

...Yazları değerli ve hareketli geçiren bir etkinlik. **Derya Öznur Özdemir**

...Çağdaş sanatı herkese tanıtmak demektir. **Annica Bauer**

...Çok güzel bir şey. Buraya geldim, acayip güzel şeyler yapıyoruz. Çok tatlı insanlarla tanıştık. Özellikle de yabancılar da çok tatlı ofisin köpeği Gölge de çok tatlı! **Aysenur Saatçi**

...Çok eğlenceli bir yer. Yeni insanlarla tanışıyoruz çok güzel, herkese tavsiye ediyorum! **Ömer Erol**

...Yeni insanlarla tanışıp, şevk ile çalışmak. **Barış Yavuz**

...Bütün şehrin iletişim kurduğu hem güzel, hem yararlı bir etkinlik. **Mahir Namur**

SİNOPALE 4 BAĞLAMINDA SİYASAL VE EKONOMİK KRİZLER ÇAĞINDA KÜRESEL KÜLTÜR VE SANATIN İŞLEVİ

BERAL MADRA

Küresel kültür sanat endüstrisinin küresel siyasal olaylar ve ekonomideki konumunun giderek yükseldiği bir dönemde yaşıyoruz. İnsanlara zihinsel açılım ve daha iyi yaşam biçimleri için isteklendirme veren bir hizmet sektörü olarak kültür ve sanat endüstrisi çok yönlü bir zihinsel üretim ve açılım, zengin bir görsel üretim ve kitlenin katılımını sağlayan bir algılama, tüketim ve istihdam alanı yaratarak öne çıkıyor. Ülkelerin kültür politikaları, küresel rekabette etkin bir işlev taşıyor. Türkiye’de gerçekleştirilen Sinopale4 türünde uluslararası sanatçıları ve sanat uzmanlarını buluşturan etkinlikler bu bağlamda değerlendirilmesi gereken siyasal-ekonomik ve kültürel etkinliklerdir. Tarihsel, modern ve post-modern süreçleriyle Türkiye’ye özgü bir çağdaş kültür ve sanat yoğunlaşması gerçekleşirken bu yoğunlaşma 1990’lardan bu yana Türkiye’nin bulunduğu bölgeyi de etkilemektedir. Bu süreçte küresel kültür ve sanat sanayinin gerekleri olan Kültür kurumları arasında yönetim, sivil toplumun kültür endüstrisi içindeki güçlü konumu, yaratıcı insanı destekleyen altyapılar, kültürel mirasın geleceğe bozulmadan taşınması ve kent dokusu ile insan yaşamı arasında uyumlu ilişkinin sağlanması gibi bir dizi ilkenin özellikle sanatçılar ve sanat uzmanlarının gerçekleştirdiği Sinopale gibi etkinlikler dolayısıyla yerleştiğini izlemekteyiz.

1980’lerde Türkiye’nin devlet odaklı kültür endüstrisi, liberal kapitalizme geçiş, uluslararası iletişim ve etkileşim ağlarının etkisi ve diğer toplumsal siyasal etmenlerin etkisiyle gücünü yitirmeye başladı; Türkiye’nin kültür kenti olma özelliği Ankara’dan İstanbul’a geçti. 1980’deki askeri müdahaleye ve anti-demokratik anayasaya karşı, sanat ve kültür üretiminin giderek özgürleşmesi, bağımsızlaşması ve çeşitlenmesi ilginçtir. Özellikle çeşitli yaratıcılık alanlarındaki (tasarım, grafik, görsel sanatlar ve performans sanatları) kutuplaştırıcı Modernist kalınlardan ve biçimcilikten kurtulma, Post-modernizmin yeşermesi ve teknoloji ve bilimden kaynaklanan yeni görsel estetiklerin ortaya çıkışı bunun göstergeleridir. Bu açıdan bakıldığında Sinopale, bu yapının İstanbul dışında da kurulmasına örnek oluşturmaktadır.

90’lardaki küreselleşme rüzgârları Türkiye’ye de ulaştı. Özellikle Türkiyeli göçmenlerin çoğunlukta olduğu AB ülkeleriyle başlayan sanat ve kültür ilişkileri Avrupa aydınlarının ilgisini Türkiye’ye çekti. Modernizmin yalıtılmışlığından ve içedönüklüğünden küreselliğin birlikteliğine ve dışadönüklüğüne geçiş yaşanmaya başladı. Şirketlerin sanat ve kültür merkezleri

ve müzelerinin açılması, depolardaki koleksiyonların kitlenin önüne çıkarılması, sanat üretimi ve tüketiminin özel sektör için bir saygınlık ve tanıtım aracı olması, yerel ve uluslar arası kültür/sanat hizmet sektörünün yükselişi (küratörler) ve sanat piyasasının fuar ve müzayedeleri kültür endüstrisinin yatırımcı lehine güçlenmesinin göstergeleridir. 2000’ler AB’nin genişleme ve kültürel bütünleşme politikası çerçevesindeki siyasal ve ekonomik ilişkiler sanatın ve kültürün akışını büyük ölçüde değiştirdi. Süreç 90’larda tam anlamıyla bireysel bir etkileşim ağı üzerinden başlayarak özellikle özel müzeler, güzel sanatlar fakülteleri, sanatçı girişimleri ve kültür sivil örgütler gibi çoğunlukla AB tarafından mali destek sağlanan kurumlarla yakın ilişkide başladı. Etkileşim çoğunlukla küresel ekonomi ve siyaset süreci ile doğru orantılı olarak sürdürülebilmekeydi; böylece kültür bağımsızlığına ve özerkliğine aynı zamanda da özel sektörün ilgisine kavuşmuş oldu. Sinopale bu değişimleri ve bu olanakları zamanında değerlendiren bir etkinlik olarak öne çıkıyor.

Gerçekte 2000’lerin ilk on yılında bu jeopolitik bölgede yaşayan kişiler olarak dünyayı acımasızca iki farklı dinsel gruba ayıran ve ekonomiyi borsa adı altında açıkça formüle eden küresel politikayı edilgen bir biçimde izlemekteyiz. 20yy boyunca Türkiye’nin içinde ve komşularında farklı demokrasi dönemlerinde yaşayan topluluklar kendi düşüncelerini, önerilerini yahut itirazlarını dile getiremediler, sessizce beklediler. Günümüzde bu halklar ucu iç savaşa kadar uzanan çeşitli muhalefet türleriyle kaderlerini değiştirmek istiyorlar. Bu yeni sürecin başında en çok göze çarpan eleştiri ve itiraz ise meydan okuyan sanat yapıtlarıyla olayların düzenini irdeleyen, siyasal-toplumsal-ekonomik düzenleri sıkı bir elekten geçirip irdeleyen yorumlayan sanatçılardan geldi. Bugün, Güney Kafkasya, İran ve Orta Doğu’nun sanatçılarının söylemleri ve yapıt üretimleri 20yy tarihine (kolonyalizm ve uluslaşma), sosyolojik ve antropolojik gerçeklere, gizli ve uç kültürlerin tezahürlerine, kültürel politikalara ve bu bölgelerdeki farklı Modernizmler içindeki aydınlanmanın değişik düzlemlerine ayna tutmaktadır. AB kültür odaklarının bu bölgelerdeki sanat ve kültüre ilgisi yalnız pazarlama amaçlı değildir. Söz konusu aynada gördüklerine ilgiyle bakıyorlar, çünkü o aynada kendi söylemlerinin eleştirisini de görüyorlar ve tabii isterlerse özeleştiriyi yapabiliyorlar. Sinopale, ilk etkinlikten günümüze bu gerçeklerin bilincinde olan sanatçıları ve uzmanları davet ederek, gerçekleri, değişimleri ve gelişmeleri tartışmaya açtı.

SİNOPALE, söz konusu süreçte ilkeleri ve

işleyişiyle kendisini kanıtlamış bir etkinlik olarak öne çıkmaktadır.

SİNOPALE, 2005’den bu yana şu işlevleri yerine getirmektedir:

- Sinop’u Karadeniz bölgesinin tarihsel ve güncel coğrafi stratejik bir kenti küresel sanat ve kültür haritasına yerleştirmiştir;
- Kavramsal çerçeveleri, demokratik işleyişi, çoklu işbirlikleriyle ve yöntemleriyle büyük kentlerde gerçekleşen bienallerin karşısına kitleyle yakın etkileşimli, yerel kaynakları ve sorunları irdeleyen, sanatçılarla kitleyi buluşturan bir model oluşturmuştur;
- Bienallere katılan yüzlerce uluslararası sanatçı ve sanat uzmanı ve bu kişilerin ülkelerinin diplomatik temsilcileri Sinop’u, kültür ve turizm açısından tanımış ve tanıtmıştır;
- Sinop halkı, Sinopale4 etkinlikleri dolayısıyla uluslararası sanat üretimlerini görmek, izlemek, yorumlamak, bunları üretenlerle buluşmak, konuşmak gibi Türkiye’de hiçbir kentin sahip olmadığı bir ayrıcalığa ve belleğe sahip olmaktadır;
- Sinop’u 20.yy boyunca bir “cezaevi” kenti olarak belirleyen genel algıyı değerlendirerek ve bu geçmişin gelecek için yararlı bir bellek olarak kabullenilmesini sağlamak için “cezaevi” ve bulunduğu alanın nasıl bir değişim geçirmesi konusunda halkı ve yöneticileri bilinçlendirmek ve bilgilendirmek üzere sergiler, açık oturumlar, seminerler düzenlemiştir.

Sinopale4, Sinop’un bu bölgedeki ve küresel kültür ve sanat sanayindeki konumu için bir altyapı hazırlamıştır. Sinop halkının bu altyapıyı benimsemek ve korumak, yönetimlerin de bu altyapıyı, özenle oluşturulmuş ilke ve amaçları değiştirmeden geliştirmek gibi bir sorumluluğu oluşmuştur. Sinop’un önünde bu bağlamda çok önemli bir olanak vardır: Tarihsel Sinop Cezaevi’nin boşaltıldığından bu yana gündemde olan Karadeniz bölgesi için uluslararası kültür ve sanat merkezine dönüştürülmesi projesi, AB fonları dolayısıyla da daha gerçekçi bir sürece girmiştir. Bu proje, halkın ve yerel yönetimlerin iradesi ve desteğiyle en kısa zamanda gerçekleştirilmelidir. Sinopale4, bu merkez kurulduktan sonra bu kentte nasıl bir uluslararası iletişim ve etkileşim gerçekleşeceğinin bir modelidir. Bizler bu modeli bugüne dek uygulayarak görevimizi yaptık; şimdi bizler özverili çalışmamızın bu cezaevinin uluslararası bir sanat ve kültür merkezine dönüşmesiyle karşılığını almış olacağız. Sanatçılar ve sanat uzmanları olarak hiçbir zaman yitirmedikimiz umudumuz ve direncimizle bu sonucu bekliyoruz.

Beral Madra

2006’Dan Bu Yana Sinopale Ekibi Adına

DÜNYANIN ÇOCUK GÖLGELERİ

PINAR SAATÇİ

Merhaba! Sinop Bienali kapsamı içinde kendine kocaman bir yer edinmiş 'Çocuk Günleri'nin hikayesinden bahsetmeye girişivermek üzereyim. Bu hikayenin bizzat kahramanlarından biri olarak anlatacağım. Aslında 'Yaratıcı Drama' uygulaması ile herbirimizin kahraman olmaktan başka yolu yoktu. Atölyelerimizin ana başlığı 'Tasarım ve Drama Atölyesi' iken bu eşsiz yöntemle yol almak kaçınılmazdı.

Nedir 'Yaratıcı Drama' ?

Önce yaratıcılığı irdelleyelim : *önceden kurulmamış ilişkiler arasında ilişkileri kurabilme, böylece yeni düşünce şeması içinde, yeni yaşantılar, deneyimler, yeni düşünceler ve yeni ürünler ortaya koyma yetisidir. (Landau'dan akt. San, 1985, s.10)*

Farklı kalıpların dışına çıkma, ana yoldan ayrılma, alışılmış düşünce zincirlerinden kurtulma ve üretici düşünce zincirlerini kullanma, boşlukları, rahatsız edici ya da eksik öğeleri sezip, bunlar hakkında düşünceler geliştirme, varsayımlar kurma, bunları deneme, gerektiğinde değiştirme gibi özelliklere sahiptir. (Adıgüzel Ömer, Eğitimde Yaratıcı Drama, 2010 natural yay. s. 24)

Yaratıcı Dramayı ise kafada bir karışıklığa izin vermemek için ansiklopedik bir tanımlamayla ifade edelim: *Yaratıcı Drama; bir grupla ve grup üyelerinin yaşantılarından yola çıkarak, bir amacın, düşüncenin, doğaçlama, rol oynama (rol alma) vd. tekniklerden yararlanarak canlandırılmasıdır. Bu canlandırma süreçleri*

deneyimli bir lider/egitmen eşliğinde yürütülürken kendiliğine (spontaniteye), şimdi ve burada ilkesine, - miş gibi yapmaya dayalıdır. Ve yaratıcı drama, oyunun genel özelliklerinden doğrudan yararlanır.' (Adıgüzel,2010. s. 56)

Kavramlara kuş bakışı baktıktan sonra, bu 5 gün içinde nereden yola başlayıp nereye vardık şimdi bu hikayeyi anlatma vakti: Sinop Bienali 'Sinopale'nin ana başlığı: Dünyanın Bilgeliği. Çocuk atölyelerimizde de buradan yola çıkarak dünyanın gölgesine oturmaya karar verdik, bir grup çocuk! Bu hoş serinliğin derinliğinde uzanıp, gölgesinden dünyayı seyretmeye başlamakta hevesimiz. Dünyayı uzaktan seyretmek çocuk aklıyla tam da akli selimlikti. Tersine çevrilivermiş gibiydi.

Diyeceğim o ki; Sinopale Çocuk Atölyeleri dünyanın gürültüsünden uzaklaşıp dünyayı parmağının ucuyla küçük bir hareketle nasıl fir döndürebilirdi aklında, bu düşünceyle çıktı yola. Yeni baştan boyamaya, boncuklar kurdellalar takmaya karar verdi dünyaya. Bunun için Sinop Eski Tekel Binası şimdinin Yaşlılar Evi'nde bir gölge bulup kendimize , çocuklarla buluştuk bir çemberde. Öncelikli cümlemiz 'kendine izin ver' idi. İsimlerimize bir devinim verdik ve bunu zincirleme ritimlerle canlandırarak hafızalara kaydettik. Buradan bedenimizin bize verdiği devinim ve ritimleri gruplara ayrılarak 'yaşayan heykeller'e dönüştürerek bir form verdik. Bu formları da isimlendirip Sinop'un hangi yerlerine yerleştireceğimize karar verdik. Dünya ve gölge oyunu oynayıp uzaya doğru yolculuğa başladık ve bu yolculukta dünyanın gölgesini bulup orada yeni bir dünya nasıl kurabiliriz konusunda konuştuk, tartıştık ve ayağa kalktık. Bu dünyada insanlar konuşmayacaktı; renklerle ve devinimleriyle anlaşacaklardı. O halde devinimleri ve renkleri ne olmalıydı? Bu sürece başlamamız ise daha önce yapmış olduğumuz devinimlerden de yardım alarak ellerimize rengarenk kumaşları, tülleri, derileri, boyaları, iğne ve ipliği alıp işe koyulmak oldu.

Sonuç; düşünme - hayal kurma - devinme bitmeyecek ama biz yeni ülkemizin yeni kostümleriyle ve yepyeni devinimlerimizle 5 günümüzün sonuna gelecektik. Ece Denizci ile hazırladığımız iplerle sahne konseptinde mini bir defile ve performanslarımızla bu yeni dünyanın sesini gözlerimizden duyurduk.

Carl Jung (İsviçreli psikanalist 1875 - 1961); 'Yaratıcılık aklımızın değil, oyun oynama becerimizin sonucudur.' der. Bizler ise oyunla aklımıza, bedenimize yaptığımız yolculuğu şimdilik tamamladık. Bir daha ki Sinopale günlerinde tüm çocuklarla oyun oynayabilmek dileğiyle...

Sinopale Çocuk Atölyeleri'nin çocuklarından Gizem Gündoğdu , bizim için atölye katılımcısı arkadaşlarıyla bir röportaj yaptı. Bakalım çocuklar bu 5 günü nasıl değerlendirmişler.

Gizem : Sinopale çocuk Tasarım ve Drama Atölyesinde neler yaptık, neler paylaştık anlatalım mı?

İsimlerimizi eğlenceli hareketlerle söyledik ve bu hareketlerle küçük bir dans hazırladık. Bir sürü müzik dinledik ve müziklerle hayaller kurup figürler bulduk bu figürlerle dans hazırladık.

Uzaya gittik ve uzayda dünyanın gölgesini bulup oturduk. ve orada yeniden dünya yaratmaya karar verdik. bu dünyada yaşayan insanlara da kıyafetler yaptık.

Ellerimiz meşhur oldu.

Yeni arkadaşlar edindik.

Emek verdik, paylaşımı öğrendik ve tasarımlar yaptık.

Sizce tasarım ne demekmiş?

Sadece düzgün ve güzel olan değil. sadece kendimize ait fikirlerle, hayal gücümüzle yepyeni oluşturduğumuz şeyler.

Hiçbir yerde olmayan şeydir.

Bazı şeyler karışık olmasına rağmen güzel görünmeye başladı. Sanırım bu tasarımdı.

Dünyanın gölgesinde oturup yeniden dünya kurmaya karar verdik dediniz.

Dünyanın gölgesinde oturup yeniden dünya kurmaya karar verdik dediniz. Yeni dünyadan bahseder misiniz?

Dünyamızda yeni ülkeler var. Bu ülkelerde yaşayanlar konuşarak değil hareket ederek anlaşılıyorlar.

Dilsiz ülkeler.

Mavi ağaçlar, pembe güneş var.

Herkes birbirini seviyor ve barış içinde yaşıyorlar.

Herkes çevreyi seviyor ve koruyor.

Herşeye birlikte karar veriyorlar.

Sinopale Çocuk atölyelerine katılmayan arkadaşlarınıza neler söylemek istersiniz?

Eğer bize katılabilseylerdi çok eğlenirlerdi.

Yeni fikirler söylerlerdi.

Arkadaş ortamı çoğalırdı ve onlarda oyun oynayabilirler bizimle drama yapabilirlerdi.

Kendilerine izin vermeyi öğrenirlerdi, güvenleri artardı.

Başarılı olacaklarını görürler, çünkü oyun oynamak yeni kıyafetler yapmak çok eğlenceli.

Atölyede yaptıklarımızı düşündüğünüzde, bu çalışmanın hepsini hangi renkle ifade edersiniz ve dokusunu nasıl tanımlarsınız?

Rengarenk ve parıldıyor.

Kırmızı

pembe -turuncu

yeşil -yumuşak ve tüylü

pamuk gibi yumuşacık

eğlence dolu jöle gibi yumuşacık

Son olarak söylemek istediğiniz bir şey var mı?

Öğretmenlerimiz çocuk psikolojisinden anlıyorlar ve çok iyiler. Onlara çok teşekkür ederiz.

İyi ki böyle bir etkinlik var ; yine olacak mı?

Yaz tatilimde çok güzel anılarım oldu. Çok teşekkür ederiz.

Ben de yeni şeyler yaratabiliyordum, dans edebiliyordum. Çok teşekkür ederim.

Sinop'ta da böyle etkinlikler olunca çok mutlu oluyorum. Bizler de katılabiliyoruz.

Defile ve gösteri yapacağımız için çok heyecanlıyız.

Sizi çok seviyoruz öğretmenlerimiz.

Herkese çok teşekkür ederim arkadaşlar..

SİNOPALE AKADEMİ: Sanat, Felsefe ve Yaşam Üzerine Sohbetler

S | İ | N | O | P
S | İ | S

Sinopale Akademi, 13-24 Ağustos arası ,Üretici Sanatçı Platformu olarak gerçekleştirildi. Seminerler ve söylevler, bütün Sinopale etkinlikleri, Sinop dışından gelen insanların ve yerel insanların gönüllü çalışmalarıyla yapıldı. Açık hava eğitim etkinlikleri, Arkeoloji Müzesi'nin bahçesindeki ağaçların gölgesinde, hoş bir atmosferde yapıldı. Sanatçıların ve küratörlerin konuşmaları; bireysel gelişim çalışmaları, sanatçıların küratöryel seçimleri ve felsefe üzerineydi. Bu geniş konu alanı, birçok dinleyiciye zevk verdi.

S | I | N | O | P
S | I | S

İŞBİRLİĞİ VE BİR SERGİYİ HAYAL ETMEK

ASLI ÇETİNKAYA

Bu yazıyı yazdığım sırada Sinop Bienali için kente gelen sanatçılardan bir kısmı henüz sergileyecekleri işlerini tamamlamamışlardı; üretim süreçleri devam eden işler söz konusu. Hatta yapıtları hazır olanlar da belki bunların tam olarak nerede ve ne şekilde yerleştirileceğini bilmiyorlardı. Kalabalık bir grup küratörün belirli bir kavramsal çerçeveyi yorumlayıp davet ettikleri sanatçı ve eserlerden oluşacak bir sergi hakkında kesinlikle konuşmak, önceden hesap yapmak zaten olanaksız, ama daha iyisini yapabiliyoruz; bir sergiyi hayal etmek. Böylesi bir belirsizlik, sergi hakkındaki 'karanlık noktalar', uluslararası bir sanat etkinliği için çekinip, endişe edilecek bir durum değil mi? Hayır değil, çünkü Sinop'taki etkinliğin ortaya çıkarılış şekli, süreci ve 'ruhu' açısından bakıldığında belirli bir yöntem ve üretim tercihinin kaçınılmaz yansıması. Bu bienali diğerlerinden farklılaştıran özelliklerinden biri her aşamasında işbirliğine, yerel bağlamla çalışmaya, sosyal bilgi ve araştırmaya dayalı üretimi desteklemesi. Bunlar da zaman, sabır ve merak gerektiren çabalar. Aynı ayrı her bir sanatçı ve yapıt böyle bir yükümlülük taşımasa da, Sinopale toplumsal olarak angaje bir sanat etkinliği.

Bu sene Sinopale sergisinde gölge kavramını, barındırdığı kuvvetli referanslarla bir metafor olarak ele alan işler olduğu gibi, sanatsal sunum esnasında kurgulanabilecek, deneysel ve görsel bir bileşene dönüştüren yapıtlar da yer alıyor. Kavramsal metinde de yer alan ve aydınlık-karanlık, ışık-gölge ikili kavramlarının oldukça doğrudan biçimde çağrıştırdığı, bulunduğumuz coğrafyayı da devamlı bir aciliyetle ilgilendiren meseleler ise enerji ve kalkınma politikaları, ekolojik hassasiyetler ve sürdürülebilirlik. 'Gölgenin bilgeliği' başlığı benim için bir anlamda, global ölçekte belirlenen politikaların etkileri sonucunda, gündelik yaşamımızı, dolaysız biçimde bizleri ilgilendirecek şekilde ortaya çıkan problemler karşısında sadece felç edici, bireysel bir endişe duymak yerine sorumluluk almak, tüketim mantığının egemenliğini, yaşadığımız hayat biçimini cesaretle sorgulamak, kaybolan ya da neo-liberal politikalarla uzun zamandır yok edilmeye çalışılan toplumsallık fikrini canlandırmaya çalışmak demek.

Yukarıdaki paragraflarda andığım çalışma önceliklerini benimseyeceklerini, kavramsal çerçeveyi Sinop'a ait yerel bilgi eşliğinde yorumlayıp, bu coğrafyayı ilgilendiren

ve aciliyet taşıyan sorunlara dikkat çekeceklerini düşünerek bir araya gelmeye davet ettiğim sanatçıların üretimlerini birkaç gün sonra Sinopale sergisinde görmeyi heyecanla bekliyorum.

nsel İnal'ın 'Özgürlüğü elinden alınan vatan çocuklarının cezası bittiği zaman topluma yararlı olacak kimseler halinde yetiştirilmesi lazımdır' isimli yerleştirmesi 300 civarında kendi ürettiği seramik tabancalardan oluşuyor. Bembeyaz seramik tabancaların 50 tanesi geçtiğimiz hafta sanatçının Sinoplu çocuklarla yaptığı atölye çalışmasında, çocuklar tarafından boyandı. Atölye sırasında sanatçının verdiği yönlendirme, tabancaların belirli işlevsel bölümleri gözetilerek 'süslenmemesi', bunların birer yüzey olarak düşünülüp üzerlerine çeşitli hayallerin, imgelerin 'resmedilmesi'ni içeriyordu. Gerçek silahlardan kalıplar hazırlanarak üretilen ve ağırlıklarıyla da neredeyse gerçek nesneye eş değer olan tabancalar, hem kullanılan malzemedeki saptırmayla hem de çocuklar tarafından müdahale edilerek algımla yabancılaştırılıyor. Çocuk İslahının küçük, kapalı mekanlarının birinde yerden tavana kadar bütün duvarı kaplayacak tabancalardan, renklendirilmiş olanları bir

araya gelerek hayali bir geçiti çağırıyorlar.

Daha önceki işlerinde de haritalarla çalışan Sümer Sayın Sinop'un coğrafi konumu ve kendine has özellikleri üzerine düşünerek ve bir detayı, Inceburun'un biraz açığındaki adacığı büyüteç altına alarak yola çıkıyor. Coğrafya, harita ve konum Sinop deyince zihinde ilk canlanan kavramlardan. Sanatçının kendisine ve bize heyecan veren fikri bir 'land art/arazi sanatı' projesine dönüşmek üzereydi. Ne kadarının gerçekleştiğini ancak sergi açıldığında anlayacağımız 'Kaçış Adası'nı yarımadayı kanalla ana karadan kopararak, bir ada yaratmayı amaçlayan ve bunu kentin turizm potansiyelini büyütecek heyecan verici bir proje olarak tanıtan girişim haberleriyle ilişkilendirmeden izlemek olanaksız. Genç sanatçı Alpin Arda Bağcı'nın, isimlerini antipsikotik ilaçlardan alan tuvaleri ve kartpostallar halinde basılan kurgulanmış fotoğrafları, hem psikiyatrik hastalıklara ait bozulmuş bir gerçeklik algısını çağırırken, hem de o bozulmuş gerçekliğin çeşitli nükleer, ekolojik, kimyasal felaketlerle ortaya çıkacak yaşam koşullarını yansıtacağı, distopik bir tahayyül olarak da okunabilir. Monika Drozynska'nın 'Stich yourself/ Kendin(i) dik' izleyicinin katılımı ve el işiyle bir dokuma oluşturmayı amaçlayan

döngüsel bir etkinlik; halen oluşum süreci devam etmekte olan bir iş. Farklı kentlerde ve son olarak da Sinop'un çeşitli yerlerinde katılımcılar, çoğunlukla kamusal mekanlarda kumaşın üzerine öfke duydukları kişi ve olaylarla ilgili kelimeleri teyelleyerek işlemeye davet edildiler. Bu üst üste biriken, farklı dillerdeki öfke sözcükleri okunamaz hale geldiklerinde, neredeyse soyut bir dokumaya, duvar halısına dönüştüğünde sona erecek. Sinopale'de büyük kumaşın bir görseli ve Sinop'ta 100'e yakın kişinin renkli iplerle işleme oturumlarını içeren bir video yer alacak.

Hande Varsat'ın sergideki iki işinden ilki 'Tarafsız Geçit' gelenek kavramına odaklanıyor. Bu geçitin her iki tarafı, geleneksel dantel motiflerinden oluşan parçalı ayna yüzeylerden yapılmış. Belli bir mesafeden bakıldığında ortaya çıkan motifler, yaklaşıldığında boşluklara, yansımalara ve yeni optik bağıntılara dönüşüyor. İkinci işte de perfore edilerek ortaya çıkarılmış motifler ve sözcükler ve yine geleneksel olana kuvvetli göndermeler yer alıyor. Motifler nesli tükenmek üzere olan yerel floraya ait kum zambaklarından, kelimeler ise bir çoğu çoktan unutulmuş Sinop halkına özgü söz dağarcığından alınmış. Bu zanaatin kendisinin de örneğinin

Alanya L tipi cezaevinde mahkumlar tarafından yapıldığı bilgisi de eklenince yapının referans katmanları artıyor.

Ortaklaşa çalışıp üreten sanatçılar Volkan Kaplan ve Erdem Şentürk de Sinop'ta ürettikleri iki işi sergileyecekler. İlki, etkinliğin gerçekleşeceği hapisane içinde kurulacak kültürel bir hapisane. Sanatçılar misina ile oluşturulacak bir koza yapının iç duvarlarını Sinop'tan topladıkları kentin kimliğini temsil ettiği düşünülen nesne ve figürlerin fotoğrafları bu kozanın duvarlarını kaplayacak.

İkinci yapıtta sanatçılar kütüphanede rastladıkları, harf devrimi ardından Sinop'ta yayımlanan bir gazete duyurusundan yola çıkıyorlar: "Harflarımızı 10 gün içinde öğrendik. Bu günlük şunları sıraya koyup şöyle doya doya seyredelim". Hapishanenin çeşitli duvarlarından, basitçe bir kalemi kağıt üzerine sürterek kopyaladıkları harflerden bir alfabe oluşturuyorlar. Bu alfabeyi, çocuk islahatının girişinde hemen solda, Atatürk'e atfedilen - Insel Inal'ın işinin de ismini oluşturan - cümlelerin hemen altına yerleştiriyorlar ; doya doya seyredilmek üzere...

İŞLERE DAİR BAZI NOTLAR

DIMITRINA SEVOVA

Bienalin bir parçası olan serginin berrak bir şekilde ifade edilmesi nasıl olur ve değişik coğrafyalardan gelen sanatçıların ve küratöryel takımın potansiyeli nasıl gelişir? Sergi, ilk bakışta sanat dünyasının haritasında önemsiz gibi gözükse de başkentten uzakta, bütün alçakgönüllülüğüyle sosyal coğrafyasını sunan, halkla etkileşimli ve ticari amaç gütmeyen karakterli bir Bienali olan ve farklı dillerin birbirleriyle olan etkileşimlerinden doğan çeviriyle ilgili potansiyeli olan bu yer için oluşturuldu. Sanatın dili bizi birbirimize çeviren araçtır ve sergiyi de enerjilerin takımı yıldızlarının birbirleriyle çapraz bir şekilde değişim içinde olan çok sayılı bir vücut olarak görebiliriz. Bienal biçimi tekrar edilebilirliği ve geçiciliği ile sadece alıcılarına bir haberci olarak değil, aynı zamanda deneyimlerini başka yerlere taşıyıp izleyicilerini güçlendiren, müşterek bilgi kurup, izleyicilerini serbest bırakan ve yeni bir halk yaratan format olarak da seyircilerine konuşur. Bienalin çift karakteri vardır: sanat ve sanat uygulamasını merkezden çevreye doğru bir şekilde teşvik eder ve bu bir yandan yeniden dağıtmak, sanat bilgisini dengeleyip sanattan keyif almak anlamına gelirken, diğer yandan da kentsel bir yeri küresel bir bağlamda kıymetlendirmek demektir. Bizim amacımız usta bir öyküleme inşa etmek değil, daha ziyade gezgin sanatçı maceraları ve yerel ve turist seyirciler arasında yöreselden kültürler arası bir karışımın olacağı bir yer açmaktır.

4. kez düzenlenen Sinopale için yapılan serginin ana temasıyla birlikte, yer ve misafirperverliliğin sığınak oluşturduğu, kendini ve kamusal alanını güncel sanat uygulamalarına açan halktan kaynaklanan, konu ile coğrafik yerleştirilmişliğin arasındaki iletişimin doğrudan ortaya çıkarttığı çok sayıda soruyu gündeme getirmemizi sağlıyor. Bu sorular arasında, sanatın toplum içinde değer ve bilgeliği nedir, nasıl deneyimler taşır sorusu da vardır. Sanat bir lüks olarak kalmaz, gelenekleri doğrulayıp ayrıcalıklı çevreleri teselli etmez. Sanat günümüzde aynı işimayan, yansıtmayan, kendine bakan gölgelerin bilgeliği gibi "aura'sız eşsizlik" [1] olarak görünebilirken, aynı zamanda üfkünü ve coğrafi tarifini kaybeden görüş ve mercekleme teknolojilerinin ve özgün özelliklerin üretimiyle iletilen, iletişimde görülen duyuların yozlaşmasının aksine yeni çoğalan oynak özelliklere, etkinliklerin sergilenebilen taraflarına, cemiyetlerin katkı ve katılımlarına olanak sağlıyor. Biz sanat yoluyla olan iletişimin artan özellik biçimlerine dayandığına inanıyoruz, yani, çoğunluğun iyimser yansıması şeklinde karşılıklı ilişkili yaratıcı sosyal üretimi- bireylerin çoğunluğu ve onların eşitlik ve çoğunluğu kışkırtan üretken sinerjiler halinde birlikte olması. Sanat için yürümeyi ve yüz yüze temasla hemen

iletişim kurmaya yer yaratan spontane karşılaşmayı vurgulayabileceğimiz daha fazla kamusal alana ihtiyacımız var. Bizim asıl endişemiz kısa ömürlü ve süreç odaklı sanatsal biçimler ve sanatın üretken, yaratıcı ve manevi doğasına yatırım yapan geçici durum ve koşulları hakkında ve de bilginin üretimindeki sanatın ve sanatın derhal oluşan estetik algısının nasıl görüneni ve görünmeyenini tekrar dağıttığı ve ortak deneyim ve duyuyu taşıdığı hakkındadır. Akademinin ötesinde araştırma, direk sokak üzerinden, gerçekleştirici tarafları, ağaçların altında herkes için bir akademi... Bunun gibi cümleler Sinopale 4' teki bilgi üretiminin bir parçası ve de bienalin "birlikte çalışmak" sloganı toplu öğrenme sürecinin düzensiz bir şekli olarak ortaya çıktı." (Floarian Schneider) Bu bir yandan sanatın ayırıcı bir çizgi değil de sosyal bir süreç olmasına dayanırken, diğer yandan da sanat ve yaşam arasında olan, profesyonel sanatçı ve seyircisi arasında yaşanan ikiye bölünmenin üstesinden gelmeye dayanıyor. Bu sebeple şunlara dikkat edilebilir ki sanat alanında; lokal bir görüntüyü küresel bir görüntüyle karşı karşıya getirmenin geçerliliği anlamını kaybediyor; sanatın mutenalaştırmanın taşıyıcısı olarak aldığı eleştirilerin bir kısmı da bilgiye—sanatçıların yeni bilgi biçimleri icat ettikleri bir güç alanı olarak— öncelik vermek için meşruluğunu kaybediyor ve marjinalize edilmiş bilgiyi yeni değer ve takas şekline getiriyor.

Amélie Brisson-Darveau'nun "Git ama geri döneceğinden emin ol" adlı eseri iki yerleştirmeden oluşuyor. Sanatçının iki yerleştirmesinin altında yatan asıl mesele ve ilgi de vücudun ve hareketin haritasal dizilişi. Gölgenin akışkan ve soyut şekillerinden sanatçı asla kullanılamaz olan ve sonradan yere monte ettiği kıyafetler dikti ve böylece seyircilerin kendi yansıyan gölgelerinin kısa süreliğine kıyafetlerle üst üste gelmesinden oluşan kıyafet bedenlerini deneme sürecine davet edildiği neşeli bir ortam yaratılmış oldu. Korkularımızı desteleyen eski efsanelerden ve dünya edebiyatından kayıp gölgeler üzerine dört hikayeden ilham alarak oluşmuş bu sağlam yerleştirme boşluğu akustik olarak kaplıyor ve yerdeki kıyafet-gölgelerle birleşiyor.

Quynh Dong'un "Sesini Duyayım" projesi topluma yönelik bir iş. Sanatçının performansında ortaya çıkan ve tekrar eden modellerden bir tanesi de her birimizin virtüöz gibi olduğu. Sanatçı değişik müzik çalışmaları, performanslar, ve dört adet video klibinde beraber çalışmak için sokaktan müzisyenler ve performansçılar tuttu. Kasabadaki insanların da en sevdikleri şarkıları soylemelerinin istendiği bu videolarda, sanatçı performansçılarının hangi kamera açısıyla, hangi sahne donanımıyla ve nasıl çekilmekle ilgili istediklerine dikkatlice uyuyor. Quynh

Dong, Sinop'taki bir başka performansında, Osmanlılardan günümüze değişen farklı kayıt ana müzisyen grubuyla beraber söylüyor.

Karen Geyer, süreç ve bağlama yönelik işi için Diyojen'e Saygı ismini seçti. Sanatçı kamusal alana bir nesne yerleştirdi - Sinop merkezinde sahilde, bulunmuş malzemelerden üretilmiş, işleyen bir güneş saati. Bu, zaman ve mekan ilişkisi ve güneş saatinin kolları (gölge) tarafından çizilen zaman aksları üzerine çok katmanlı, rizom yapı için bir başlangıç noktası oluşturuyor. Sinoplulardan kişisel hikayeler toplayarak oluşturduğu ses yerleştirmesi için çok uygun bir kavramsal yapı sağlıyor. Her gün güneş saatinden başlayarak, gölgenin doğrultusunda yürüyor ve sözlü tarih söyleşi yapmak için Sinop'ta yaşayan birini buluyor. Güneş saatindeki 'en erken' gölgeyle başlayıp, bir saat boyunca gölge doğrultusunda yürüyerek.

Sanatçı, anlatı ve belgesel arasındaki pratiklerle deneyimden kaynaklanan bilginin şiirsel biçimde altüst edici gücünü açığa çıkarıyor. Halk kütüphanesinde bir ses yerleştirmesi biçimindeki karmaşık yapıtı, Sinop'un sözlü tarih haritası olarak anlaşılabilir. Zaman ve mekanın arasındaki karmaşanın koreografisine işlenmiş kahramanların ve öykülerin coğrafi durumunun altını çizmek üzere, hafızanın ağıyla ve anlatsal düzenle gündelik olanın ritmini ve kentteki sosyal bağların çokluğunu yakalıyor.

Petra Köhle ve Nicholas Vermot Petit-Outhenin projesi "Exercice d'Isolation (Duyuru Sistemi/ Hoparlör)" uzun zamandır üzerinde çalıştıkları arşiv ve teknolojinin, daha spesifik olursak fotoğrafın, arşivlemenin süreciyle nasıl bağlantılı olduğunu ve arşivleme uygulamalarındaki seçimleme mekanizmasına nasıl belirli kuralları yüklediğini araştırılan projenin devamı niteliğindedir. Arşiv sisteminin içindeki ve dışındaki mekansal ilişkiler nasıl organize edilir? Bunların genel yapısı özellikle bir nesneyle nasıl bağlantılıdır?

Sanatçıların işleri kamusal alanda araştırmaya dayalı, "objet petit a"- nesne küçük a'yı (ulaşılmaz arzu nesnesi) bulmak için yerel çevreyle oranın sosyal-politik koşullarını göz önünde bulunduran ıssızlaştırma çalışmalarıdır. Seçilen nesne, yerini değiştirmek için ağ iletişimsel yöntemlerden yabancılaştırılmıştır, yani bir nevi sergi alanına hapsedilmiş ya da görüntülenmeye konmuştur. Bu işlem nesnenin ve onun tasarımının sade işlevselliğinin altını çizer. Sanatçıların yöntemi dikkatlice gerçekleştirilmiş yersiz yurtsuzlaştırma sürecinin sistemini, özyargılayıcı ve özgöndergesel uygulamaların kendi yolunu bulduğu aynı

zamanda sanat kurumunun ve sergi alanı inşasının eleştirel yansımasıdır. Sanatçılar için bu süreçlerin belirsiz karakterleri olmazsa olmaz. İssizlaşmış nesnelere yakın görüşte gösterebilirler aralarına bir mesafe koyarlar. Çocuk hapisanesindeki sergi için Köhle ve Vermot yerleştirdikleri hoparlörleri genel sistemden kopuk bir şekilde olmasa da yakın görüşte sergiliyorlar. Sadece nesneyi ıssızlaştırmıyorlar, sesi de hapsediyorlar ve bu sessizliğin sesini sergi alanında kendi heykellerini Sinop Duyuru Sistemine ekleyerek yayıyorlar.

İsimsiz 2012'nin anonimliği ve mütevaziliği altında, Cat Tuong Nguyen'in eski hapisanenin sergi alanında gösterilip, çeşitli boylardaki gümüş jelatin kağıdı üstünde olan fosil gibi fotogramlar biçiminde cisimlenen sosyal heykeli gözler önüne seriliyor. Sanatçı eski bir karton ile eldeki diğer materyallerden kendisinin yaptığı siyah bir kutu, hareket ettirilen bir lamba, ve fotoğraf kimyasalları kullanarak taşınabilir bir laboratuvar inşa ediyor ve bu donanımla sokağın ortasına dükkan kuruyor. Sanatçının siyah kutusu, kendisinin, yabancıların, ve cesaretlerini toplayıp kendi fotogramlarının çekilme sürecini denemek isteyen sokaktan geçen kişilerin ellerinin buluştuğu yer. Antropolojik tanımlardan kaçan sanatçı, fotogramları ile temsilin izleri yerine vücudun doğrudan izlerini üretmiş oluyor.

Riikka Tauriainen'in "Gizli ekonominin gözlemlenmemiş paradigması" isimli yerleştirmesi artistik araştırmaya dayanıyor ve kitaplardan, internetten ve gazete makalelerinden derlenen resimler, yazılar ve şekillerden oluşuyor. Eserin konusunun çerçevesinde ekonomi, gölge ekonomisi, saklı olan bir şeyin nasıl ölçülebileceği, sınırlar, işçilik ve sömürçülük üzerine fikirler keşfediliyor. Bu yerleştirme gizli ekonominin varolan izlenim ve tanımlarının yapısını dile getiriyor; ekonomiyi ve gizli ekonomiyi özellikle ilgili olarak da tartışırken sosyopolitik ve teorik konulara değinen tartışmaları da içinde bulunduruyor.

Sanatçının eseri resimler, şekiller ve yazılar arasındaki çağrışımsal bağlantılar kurmak için de yapılmış bir teşebbüs.

Tüm bu yapıtlar izleyiciye gölgeyi deneyimlemeyi ve metaforik ve sembolik, temsili ve temsili olmayan olasılıklarını, gayri maddi üretimin araç ve yollarını, anlam ve değer sistemlerine nasıl girdiğini, görünür olan ve olmayanın sistemini nasıl etkilediğini tekrar düşünmeye davet ediyor. Bu sergi ile baskın değer tespit koşullarından kaçmaya ve bunun yerine paylaşma ve ortak olana, toplumsal işbirliğine güvenmeyi ve ayrıca kaynaklar ve olanaklarımızın küresel ekonomik krizler içinde belirginleşen sınırlarıyla hayatta kalabilme durumunu gözden geçirmek istiyoruz. Kafa yormak istediğimiz soru, ilerleme taraftarı veya karşıtı olup olmadığımız değil - geri dönmek

artık imkansız. Ne türlü, hangi teknolojilere dayalı ve kimin yararına bir ilerleme istediğimiz esas soru. Hassas küresel duruma ve karşılıklı bağımlılık koşullarına uygun tamamen yeni teknolojilere ihtiyacımız olduğunu anlamamız gerekiyor. Küresel ve yerel ölçekte önümüzde duran problemlerle başa çıkabilmek, insanların ve bilginin 'genel hareketliliği', maddi kaynakların ve gayri maddi bilginin akı selim yönetimle bütün insanlara daha eşit dağılımı için fırsatlar açacak, yeni enerji ve yaratıcılık kavramları ve kaynaklarını alış verişe açmak üzere...

[1] Marco Scotini, "Exodus, Uniqueness and Multitude," interview with Paolo Virno, in id., Disobedience: an ongoing video archive. <<http://www.disobediencearchive.com/texts/exodus.html>> (accessed 2012-08-04).

S | İ | N | O | P
S | İ | S

HARİTA SAHANIN KENDİSİ DEĞİLDİR

ELKE FALAT

Sinopale ekibine katılmam istendiğinde bundan oldukça memnun oldum ve gururlandım. O güne kadar Sinopale'ye ilişkin duyduğum her şeyi beğenmişim. Fakat emin olamadığım bir husus vardı: farklı bir ülkeden gelen, farklı koşullara alışmış ve 'Evet evet', 'Tamam tamam', ve 'Balık ekmek' haricinde hiçbir Türkçe söz bilmeyen birisi olarak, bir sanat etkinliği kapsamında hapishane, nükleer enerji santrali ve füzeler gibi konuları nasıl ele alacağımdan tam olarak emin değildim.

Sinop'a bir video seçki götürmeye karar verdim. Filmlerin bir kısmı nükleer enerjiyle ilişkiliyken diğer kısmı da mahpusluk hali üzerineydi. 'Gölgenin Bilgeliği' kavramı çerçevesinde bu meselelerle ciddi bir biçimde ilgilenen sanatçıların eserlerini bir araya getirmeye çabaladım. Nükleer enerjinin hali hazırda tarih olduğunu ve geleceğin teknolojisi olarak sunulmasının büyük bir hata olacağını örnekler üzerinden göstermek istedim. Eleonore de Montesquiou'nun Estonya'nın kuzeyinde küçük bir şehri konu alan deneysel çalışması 'Sillamäe' seçkimin ilk parçası oldu. Sovyet Rejimi esnasında bu küçük şehir ziyaretçilere kapalı gizli bir yerleşimdi: askeri endüstri açısından rolü ve nükleer araştırmalar nedeniyle haritalarda bile yer almıyordu. Seçtiğim bir başka film Charles Oakley'in Birleşik Krallık nükleer endüstrisinin doğduğu yer Harwell'i ve füzyon enerji teknolojisinin geliştirildiği Oxfordshire'daki Culham tesisini konu edinen 'Yarı-Ömür' isimli eseri oldu. Her iki bölgeden örgütlerin de katılımıyla çekilen film, nükleer enerji araştırmalarını tarihsel ve kültürel bir filtreden geçirerek irdeliyor. Lina Selander'in filmi 'Gerçeğin Bekleme Odası' Çernobil Nükleer Faciası'nın etki alanı içerisinde kalan, çöllerleşmiş şehir Pripyat'ı konu ediyor. Bir çift el bir fotoğraf yığını karıştırıyor: 4. Reaktörün model çizimleri, Pripyat'ın yapıları, terk edilmiş ofislerdeki kitaplar, boş odalar, çöplüğe dönmüş iç mekanlar, Çernobil üzerine bir belgeseli yayınlayan bir ekranın fotoğrafları vb. Fotoğrafların ve hareketli görüntülerin tarihleri çakistikça film anlatı, zaman ve görüntüler üzerine sorularını dile getiriyor.

Doğu Almanya Cumhuriyeti zamanında Stendal'da bir nükleer enerji santrali kurulması planlandı ve fakat asla aktif kılınmadı. Son yirmi yılda, faaliyete hiç geçmeyen bu santral adım adım parçalarına ayrıldı ve Monika Rechsteiner bu yapının mimarisini konu alan bir film çekti. Boş santral tam bir sahihsiz toprak: su tarafından yıpratılmış, pas izleriyle dolu, hava koşullarına karşı başkaldırısını

sürdürme çabasında. Cansız endüstriyel harabe her hareketi, her sesi bir heyecana dönüştürüyor: yakın bir mahalleden gelen sesler, uçuşan boş sayfaların hisirtisi, yağmur, delinen bir duvardan gelen ritmik çekiç sesleri. Bu senaryo, Fukushima Depremi'nden hemen sonra Tokyo'nun merkezinde yapılan bir yürüyüş ve nükleer felaketi haber veren bir son dakikanın görüntüleriyle bir araya getiriliyor. Alternatif enerji kaynaklarının örneklerini göstermek içinse Reinigungsgesellschaft sanatçı kolektifinin eseri 'Şehrin Enerjisi' adlı kısa belgeseli göstermeye karar verdim. Grup Berlin Kreuzberg'teki bir spor salonuyla ortak bir çalışma gerçekleştirerek salondaki bisikletleri bir jeneratöre bağlıyor ve elektrik üretiyorlar.

Sinopale'nin sergi alanı Tarihi Cezaevi olacağı için alıkonma meselesine dair eserler de seçkimin bir parçası oldular. Minna Hint'in belgeseli 'Hapishane Kuşu' kafesteki bir kuşu ve hikayesi demir parmaklıklar arkasında sonlanan bir kuş avcısını konu alıyor.

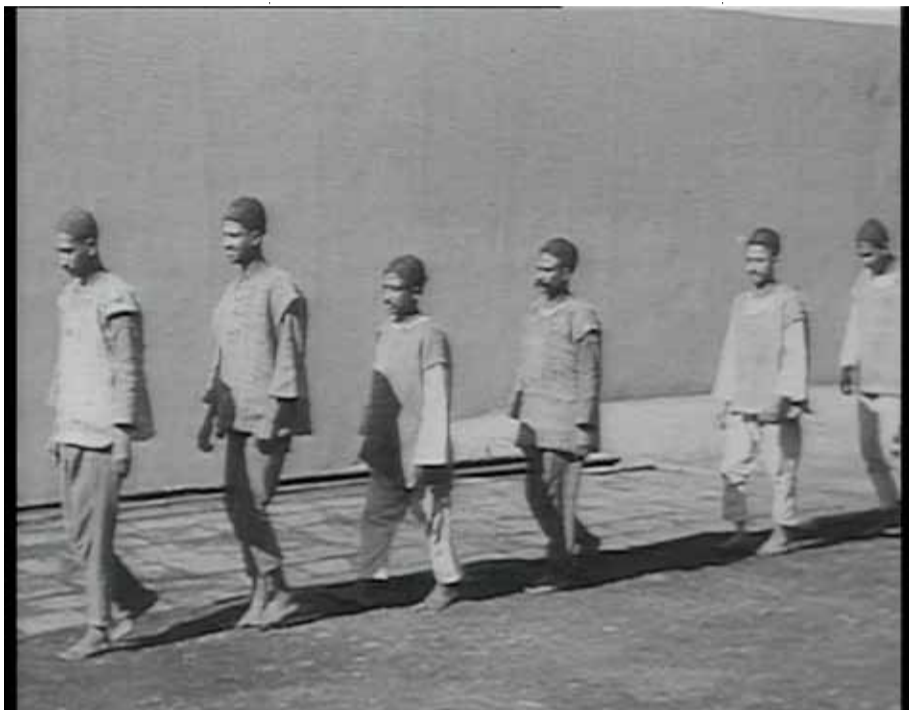
David Rychs'nin çalışması, 'Karşılaşma', suç işleyen çocukların yüksek güvenlikli bir islahevinde ziyaretini içeren bir belgesel. Filmde hapishane koşullarına ilişkin bir ön bilgi uzun yıllar mahkumiyet sonrası eğitim pozisyonuna geçen deneyimli mahkumlar tarafından veriliyor. Çocuk mahkumlar, karşılaşma esnasında kendi kişisel hikayelerini merkeze koysalar da tecrübelerine dayanan deneyimlerini ve gençliklerine dair hayal kırıklıklarını dile getiriyorlar: bu yönüyle röportajlar hayata dair dersler işlevini de görüyorlar. Bu deneysel çalışma ayrıca, yıllar boyu islahevinde paralel bir toplumun parçası olmuş ve uzun süreli yalıtım sonucu öfke ve farkındalık biriktirmiş bir çocuğun sesine kulak veriyor: bu sayede, gençlere hapishane hayatına dair yoğunlaştırılmış bir kurs vermeyi ve olası kötü senaryoların gerçekleşmesine engel olmayı amaçlıyor. Harun Farocki'nin filmi, 'Hapishane', hapishanelerden görüntüler, kurgulanmış filmlerden ve belgesellerden alıntılar ve gözetim kameralarının çekimlerinden oluşuyor. Yeni denetim teknolojilerine, kimlik tespit aletlerine, elektronik kelepçelere ve takip cihazlarına dikkatimizi çekmesinin yanı sıra Farocki'nin eseri, her zaman mahkumlara özel bir ilgi duyan sinema sektörüne de bakmamızı sağlıyor. Sözümlü ettiğim eserlerin yanında Özlem Sulak'ı da Sinop'a davet ettim. Kendisi, Türkiye Yazarlar Sendikası için, 'Telgrafın Jean Paul Sarte Tarafından Yeniden Düzenlenimi' adlı yeni bir eser üretti. Çalışmada Sarte'in 1977'de yolladığı ve Türkiye'de yasaklanan kitaplar nedeniyle

düştüğü dehşeti ve buna karşı desteği konu ediliyor. 12 Eylül darbesi sırasında belirlenemeyen bir sebeple çıkan yangında, bugün Union Française'ye ait olan, Türkiye Yazarlar Sendikası'nın arşivleri yok oluyor. Özlem, yangın nedeniyle bugün elimizde olmayan telgrafı, Fransızca bilgisiyle yeniden gönderiyor.

Buna ek olarak Özlem 'Saklı Kitaplar' adlı video çalışmasını da bizlere sunacak. Özlem'in ilkokul öğrencisi olduğu zamanlarda her öğretim yılı başlangıcı aynı adet tekrarlanırdı. Özlem okul kitaplarını korumak için kaplarken babası da kendi kitaplarını kaplardı. Fakat babasının amacı kitaplarını değil kendisini korumaktı zira okuduğu kitaplar Türkiye Cumhuriyeti tarafından yasaklanmış eserlerdi. Almanya'da kaldığı sırada Özlem, Doğu Almanya zamanından benzer bir baba-kız kitap kaplama hikayesine tanıklık etti. Ne gariptir ki, Doğu Almanya'da yasaklanan kitaplarla Türkiye'de özgürce okunabiliyorken, Türkiye'de yasaklanan kitaplar da Doğu Almanya'da özgürce okunabiliyordu.

Sergide Francis Alys'in 'Su Rengi' adlı eserini gösterecek olmaktan dolayı da çok memnunum. Trabzon kıyısından doldurduğu bir kova suyu Ürdün Akabe'de yeniden denize döken Francis Alys, iki farklı renkteki denizin, Karadeniz ve Kızıldeniz, sularını birbirine karıştırıyor.

Harita toprağı belirlemediğine göre tüm bu farklı fikirlerin bir arada nasıl bir bütün oluşturacaklarını hep birlikte göreceğiz.

SINOPALE'DEN SINOPSIS'E BİLDİRİYORUZ

İSİN ÖNOL

Sinopsis'in bu sayısı basıldığında sanatçılar Sinopale 4 kapsamında ürettikleri islerini tamamlamış olacaklar. Sinoplular sekiz yıldır olagelen bu koşturmacaya alışık... Sinopale'nin en önemli özelliklerinden biri sanatçıların islerini doğrudan doğruya kentin bağlamında üretiyor olmaları. Bu yüzden iki yılda bir Sinoplular, Sinopale'ye davet edilen sanatçı ve araştırmacılar ile atölye çalışmaları, röportajlar, forumlar, sohbetler, ortak çalışmalar üzerinden sergi ve etkinliklerin üretim süreci boyunca iletişime geçiyorlar. Sergi hazırlıkları tamamlanmaya dek izleyiciler hali hazırda neredeyse tüm islerin hazırlanış süreçlerindeki birçok ince ayrıntıya tanık oluyorlar ve sergiyi gezmeye geldiklerinde bu bildik ayrıntılar sürpriz formlarda karşlarına çıkıyor.

Türkiye, karmaşık yapısıyla, hem yerli, hem yabancı sanatçılar için bitmek tükenmez bir malzeme kaynağı. Gerek politik, gerek tarihsel, gerek görsel, açıdan bir sanatçının üzerinde odaklanabileceği, üzerine tüm sanatsal yaşamını adayabileceği çok fazla unsur var. Bu unsurların bir kısmı hayati önem taşıyor, üzerinde ortak düşünülmesini ve acil çözümler üretilmesini gerektiriyor. Sinop'ta bu gibi unsurlara, Türkiye ve dünya üzerinde halkın iradesinden bağımsız olarak uygulanagelen politikalara daha küçük ancak kompakt bir ölçekte tanık oluyoruz, ve bu sanatçılar için düşünmek, öğrenmek, sorgulamak, araştırmak için büyük bir kaynak oluşturuyor. Üretilen işlere bakıldığında bir çoğunun ulaşılabilen yazılı kaynaklarla tatmin olmadığını, bu yüzden doğrudan sözlü tarih çalışmalarına başvurduklarını ve kenti röportaj yağmuruna tuttıklarını görüyoruz... Bu yazıyı okuyan Sinoplular içinde kim bilir kaç kişi Sinopale etkinliklerine katılan sanatçı ve araştırmacılar tarafından gelen sorulara değerli yanıtlar vermiş, sözlü tarih yazımına katkıda bulunmuşlardır.

Gölgenin Bilgeligi: Bozulmuş Bilgi Çağında Sanat sergisinde de sanatçılar islerini benzer bir bilgi araştırması üzerinden üretti. Örneğin, sanatçılar arasından Berglind Jóna Hlynsdottir, Quynh Dong, Monika Drożyńska, Ashley Hunt, Volkan Kaplan & A. Erdem Şentürk, Petra Elena Köhle & Nicolas Vermot Petit-Outhenin, Sümer Sayın, Karen Geyer, Sinop'a ulaştıkları günden itibaren kendilerini sokaklara atıp yazılar üzerinden ulaşamadıkları, ya da yazılı tarih tarafından manipülasyona uğramamış bilginin izlerini sürmeye başladılar. Quynh Dong, Monika Drożyńska, Cat Tuong Nguyen, Hande Varsat çalışmalarını doğrudan doğruya arayıp buldukları ya da tesadüfen tanıştıkları Sinoplularla beraber ürettiler. Bernd Oppl, Liddy Scheffknecht, Özlem Sulak, Riikka Tauriainen ise çalışmalarını Sinop'a

gelmeden önce yapmaya başladıkları araştırmalar sonucu ulaştıkları bilgi ve görseller üzerine ürettiler. Bu ve benzeri çalışmaların uzun yıllar boyunca tutarlı bir şekilde sürdürülmesinin sonucu olarak yeni ve gayri resmi bir tarih bilgisi ve kolektif bir bilinç oluştuğunu söylemek mümkün...

Liddy Scheffknecht, Untitled (Sinop Kale Cezaevi), adlı çalışmada, kendisi için Yusuf Emre Yalçın tarafından çekilen Tarihi Sinop Cezaevi kapısı fotoğrafı üzerinde hayali bir döneme ait gölgeleri yansıtıyor. Fotoğraf ve video sanatçı tarafından birbiriyle çok hassas bir şekilde senkronize hale getirildiğinden, izleyici için fotoğraf ve üzerindeki yansıtmayı birbirinden ayırmak oldukça güç. Böylece izleyici, sanatçı tarafından dikkatlice manipüle edilmiş bir tarihle karşılaşır. Fotoğrafa yansıtılan gölge öyle yavaş ve belirsizce hareket etmektedir ki, izleyici yavaşça değişmekte olan durağan bir imaj karşısında, bir bilmece ile yüz yüzedir. Fotoğraf, cezaevinde bilinmeyen bir zamanda bulunmuş olan hayali bir kaç kimsenin kalmış olan izlerini takip eder. Gölgeler, cezaevinden bir mahkuma mi aittir

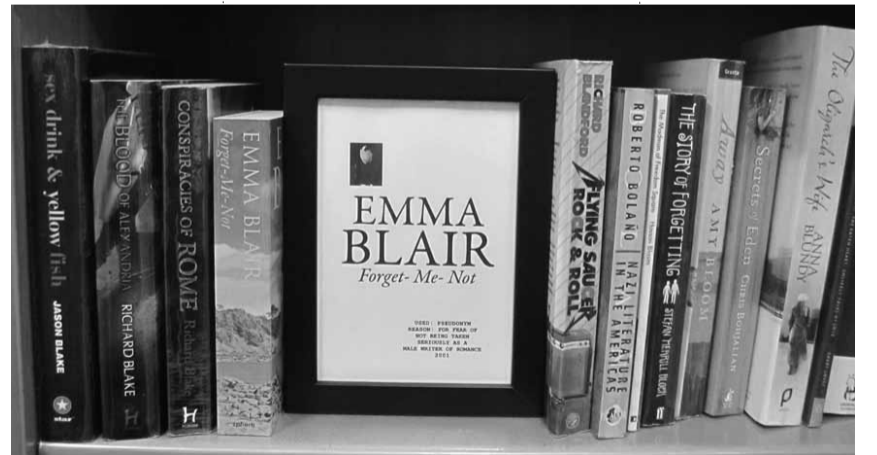
Evelina Domnitch ve Dmitry Gelfand, Kamera Lucida: Sonokimyasal Gözlemevi adlı performansında, suyla doldurulmuş transparan bir hazne içinde, 'ses ışınımı' adı verilen olgu aracılığıyla ses dalgaları ışık yayılmaları yaratıyor. İzleyici yerleştirmeyi çevreleyen mutlak karanlığa uyum sağladıktan sonra, ses alanlarının parlayan kısa süreli şekillerini algılamaya başlıyor. Işık kaynağı, ses yoluyla patlayan, içleri Güneş üzerindeki sıcaklık derecelerine yaklaşan hava kabarcıkları içinde yükseliyor. Kuantum tünelinden, plazma çekirdek iyonizasyonuna ve hatta baloncuk füzyonuna kadar bir dizi ses ışınım teorisiyle ilgi kuruluyor.

SHILPA GUPTA Başka Biri - Takma adla yazılmış 100 kitaplık bir kütüphane çalışmasını Sinop Kütüphanesi için üretti. Gupta, sokakta ve düşsel sınırlarda arzu, din ve güvenlik konularını soruşturan ve irdeleyen etkileşimli video, web sayfası, nesnelere, fotoğraflar, ses ve kamusal alan performansları üreten bir sanatçıdır. Başka Biri'nde edebiyatta gölge konusuna değinmektedir. Başka Biri 2011'de British Library'de ve Bristol Library'de gerçekleştirilmiştir. Sinopale'deki yerleştirme için Gupta, Tarihi Sinop Kütüphanesi'nden takma ad ile yazılmış 100 kitap seçmiştir.

Gerçek adların neden kullanılmadığının nedenlerine işaret eden Gupta, öncelikle kimliğe ve görünmeyen müelliflik konusuna odaklanmıştır.

BERND OPPL'un sergideki dikkatin boşluğu adlı çalışması siyah bir küpten oluşuyor. Küpün dörtgen bir açıklık olan üst bölümünde dönen bir mimari maket görüyoruz. Maket art arda bir evin içini ve dış cephesini gösteriyor. Bu sonsuz iç ve dış devinimi bir kamerayla belgeleniyor ve sonuç imgeleri sergide görülen videoya yansıtılıyor. dikkatin boşluğu film ve mimari arasındaki ilişkileri irdeler. Film bir montajla mimariyi değiştirir ve görüntü kesitlerini seçerek bu medyada yeni bir mimari oluşturur. dikkatin boşluğu süreci tersine çevirmeyi deniyor ve film montajını mimari bir model için bir şablon olarak kullanıyor.

Andreas (Muk) Haider. Skia adlı kapalı devre yerleştirmesinde ziyaretçilerin imgeleri yapay gölgeler olarak işliyor. Güneş ışığı kadar doğal olan ve temelde sürekli insana eşlik eden gölge çoğu kez dikkatimizden kaçır. Fiziksel yapımızın silüeti aslında insanın kendi dış çizgilerinin düz ve cisimsizleştirilmiş özetidir. Skia yerleştirmesi gölgelerimizin kendi aralarındaki oyununu ve mekânda fiziksel yersizleşmemizi bilinçli olarak algılamamızı inceler. Bir kişinin gölgesi birdenbire özgürleşirse ve yabancı bir özerklik oluşturursa ne olur? Post-modern egonun çoğulcu kimlikleri ile bu tür bir yabancılaşma arasındaki benzerlik nedir?

BRIGITTA BÖDENAUER, Kısmi Yakınlıklar adlı yerleştirmede izleyiciyi karanlık bir odada bir masa önünde oturmaya davet ediyor. Önünüzde karton bir kutu; bunun arkasında arkadan yansıtılmış bir film var. Masaya doğru ne kadar eğilirseniz, kutuya yansıtılmış olan yanıp sönen imgeyi o kadar rahatlıkla görebilirsiniz. Kısa film sürekli döner ve bunun sesi film projeksiyonundan yansıyan ışıkla aydınlatılmış devinim halindeki nesnelere çıkar. Bu nesnelere etrafa yayılan gürültüsüne onların manyetik alanının yükseltmiş sesi eşlik eder. İmge ve ses kaynağı genellikle gizlidir. Gördüğünüz şey, tuval üstünde hareket eden gölge

oyunu ve soyut desenlerdir. Sesin bir bölümü sanki kutunun içinde yaratılmış gibi duyulurken, bir bölümü dirseklerinizi masaya dayayıp kulaklarınızı kapattığınızda algılanır. Masanın altındaki ses tetikleyiciler masayı bir ses dağıtım yüzeyine dönüştürür. Daha alt düzeydeki frekansları ancak fiziksel olarak masaya yaklaştığınızda, gövdeniz aracılığıyla duyabilirsiniz. İçeride ve dışarıda, uzaklık ve yakınlık, ışık ve karanlık.

Aynı sanatçı, açılış gecesinde bir de 12 cm ne kadar uzaktır? isimli bir performans gerçekleştiriyor. Bu ses performansında film projeksiyonu ışık ve ses yaymak için bir araçtır. Film malzemesi yokken, motorla çalıştırılan nesnelere (boş film ruloları, naylon ipler) projektörler ve tual arasına yerleştirilmiştir. Devinim halindeki nesnelere ve ışığın gücü sürekli değişirler. Gölge ortaya çıkar, birbiriyle örtüşür ve kaybolurlar. 12 cm ne kadar uzaktır? Yokluk ve görünmezlik ile ilgilidir. Ses makinelerden gelir ve yer yer yükseltilmiştir. Tıpkı oluşturulan gölgeler gibi, ses de ortaya çıkar, birbiriyle örtüşür ve kaybolur. Bütün öğeler yazılımla denetlenmektedir. 12 cm ne kadar uzaktır? önceden hazırlanmış bir programla ve bir performansla bir yerleştirme olarak sunulabilir. Peter Kutin ile işbirliğiyle gerçekleştirilmiştir.

BERGLIND JÓNA HLYNSDÓTTIR, Rehber Işık adlı isinde hem sergi mekânında bir ses yerleştirme üretiliyor, hem de izleyiciye elinde lamba ile kentte dolaşmayı öneriyor. Bu yapıt Sinop kalesi ve tarihi cezaevi için yapılmış bir ses yerleştirmesidir. İzleyici onlarla yol boyunca konuşacak olan bir lambayı ödünç alır. Işık cezaevinin yollarında görülenleri, tarihi, yerel halktan toplanan öyküleri ve imge üreten mekanizmaları, görme aletlerini ve diğer makineleri aydınlatır. Sanatçı lambaya dil veriyor ve ona

şunları söylüyor: "Ben fiziksel ve işlevsel bir aletim, ama aynı zamanda kavramsal bir yapıyım; dahası benim fizikselliğim zaman içinde yolculuk yaparken, çeşitli malzemelerin kullanımıyla farklı biçimler alan bir kurgudur. Benim ışığım farklı enerji biçimleriyle yakılmıştır."

İÇİMDEKİ DENİZ

Yazan: **Bahanur Nasya, Maurice Bogaert ve Yılmaz Vurucu**

Temmuz'un 15'inde İstanbul'a indik. Esenler Otogarında buluşup, oradan uzun bir yolculuk sonrası Türkiye'nin en kuzey noktasında bulunan Sinop'a doğru yola çıkmaya karar vermiştik. Birbirimiz ile daha önceden hiç buluşmamış olmamıza rağmen, Otogar'da birbirimizi tanımamıza, ne inanılmaz sıcak hava, ne etrafımızı çevirmiş kalabalıklar, ne de motor sesleri ile araçlarının güzergahlarını adeta vokal bir senfoni sunarak bağırarak şoförler tarafından yaratılan gürültü engel olabildi. Facebook sayesinde birbirimizi tanıyabildik, ama aslında kalabalık arasından terli bir Hollandalıyı bulmak çok da zor olmadı. Sinop'a ulaşmak için çıkacağımız on iki saatlik yolculuk öncesi bir çay içmeye fırsat bulabildik.

Sinop'a vardığımızda bizi Melih Görgün karşıladı. Bize şehri gezdirdi ve hem Sinop ile hem de Sinopale ekibiyle bizi tanıştırdı. Üçümüz için de, yoğun, güzel ve ilham kaynakları ile dolu bir çalışma/kalma dönemi için mükemmel bir başlangıç olmuş oldu.

İlk iki hafta boyunca, üçümüz de şehrin her yanını karış karış dolaştık, şehri, çevresini ve tabii ki insanlarını keşfettik. İlk haftamız sonunda şehrin bir parçası haline geldiğimizi anladık zira her yürüyüşe çıktığımızda mutlaka birçok tanıdık ile sokaklarda karşılaşıyor ve ayaküstü muhabbet ediyorduk. Sinop insanının günlük yaşamını, şehrin güzelliklerini yanı sıra değişik ve tuhaf sayılabilecek yönlerini de keşfettik. 'Araştırma' evresinden sonra bir sonraki adıma geçtik: Çalışmalarımızı yapmak ve ayın 23'ünde düzenlenecek olan gösterime hazırlanmak.

Ağustosun 1'inden beri Sinopale ofisi tam randımanlı bir şekilde işlemekte ve sanatsal süreç devam etmekte. Sanatçıların, küratörlerin, organizatörlerin ve müthiş gönüllülerin sayısı her gün büyümekte. Sadece 10 gün daha kaldı! Çalışıp tekne (kotra) yapımında vazife almaya başladı. Ancak Maurice sıkı bir pazarlık yaptı, ve çalışmasına karşılık kendi teknesini yapmak için yardım sözü aldı. Bu proje sonrası Maurice, Hollandalı sanatçı Bas Jan Ader' in 1975 yılında içindeyken kaybolduğu Ocean Wave isimli teknenin yeniden modellemesini yapacak.

Maurice'in Çalışmaları

Sinop'ta misafir sanatçı olarak kaldığı sürece, Maurice Bogaert iki ayrı proje üzerinde çalışıyor olacak. Bir projesini 'sanatçı/misafir işçi' olarak adlandırdı, diğer projenin adı ise 'Her şey Harika Olacak'.

'Konuk Sanatçı/Misafir İşçi'

Maurice, 10 gün önce, evinden ayrılıp hiç bilmediği ve tanımadığı bir yere geldi. İlk hafta içerisinde ilk işini de bulmuş oldu. Ülgen Tekne modelleme evinde çalışıp tekne (kotra) yapımında vazife almaya başladı. Ancak Maurice sıkı bir pazarlık yaptı, ve çalışmasına karşılık kendi teknesini yapmak için yardım sözü aldı. Bu proje sonrası Maurice, Hollandalı sanatçı Bas Jan Ader' in 1975 yılında içindeyken kayb olduğu Ocean Wave isimli teknenin yeniden modellemesini yapacak.

'Her şey Harika Olacak'

Sinop içerisinde yürürken veya bisiklet ile gezerken, Maurice' in dikkatini çeken şeylerden birisi, her yerde karşılaştığı inşaat şantiyeleri idi. Şehrin her tarafında yeni yollar veya binalar yapılıyordu. Bu alanlar, sanki daha iyi, aydınlık bir geleceğin öncüleri gibi duruyorlardı. Ama gerçekten de öyleler

mi? 'Her şey Harika Olacak', bize sözü verilen daha güzel, daha iyi ve aydınlık bir gelecek hakkında bir proje. 'Her şey Harika Olacak' cümlesini, bir dilek, bir sır, veya bir zikir olarak, şehrin reklam panoları gibi farklı mecralarından insanlar ile paylaşacak. Fakat aslında bizim ile konuşan kim? Bu bir şiir mi? Veya resmi bir duyuru mu? Veya bizim sakin olmamızı isteyen belediyenin bir açıklaması mı?

**'Yılmaz ve Bahanur' un çalışması
'İçimdeki Deniz'**

Bölgenin tarihi, mimarisi ve kültürü hakkında yoğun bir araştırma döneminden sonra, Temmuz'un 15inde bir belgesel filmi çekmek üzere Sinop'a vardık. Asıl amacımız Karadeniz kıyılarındaki gelişmelerin bölge insanı üzerindeki etkisini ortaya koymaktı. İki haftalık ön araştırma dönemimiz sonrası bu konuların aslında Sinop halkının hikayelerinin ve hayatlarının doğrudan içerisinde yer aldığını fark ettik. Dolayısıyla, Karadeniz'in kıyısında bulunan bir kasabadaki insanların hikayelerini anlatan bir belgesel çekmeye karar verdik. Onların hikayeleri vasıtasıyla hızla kentleşme, dengesiz gelişme, göç ve toplumsal değişim konularının zaten işleneceğini biliyorduk, ve

yaşadığımız süreç içerisinde önsezilerimizin doğru olduğunu gördük.

Belgeselin çekim aşaması iki haftadan fazla sürdü. Hayatını idame ettirebilmek için deniz'in ısınmasını bekleyip midye çıkarmak için gün kollayan bir balıkçının hayatını takip ettik, bize yöresel türkülerini çalıp söyleyen bir grup müzisyeni çektik, Sinop'a yakın bir köyde yaşayan bir ailenin hayatını takip ettik ve 40 yıldan fazla bir süre önce denizde olan bir kaza neticesinde hayatları etkilenen bir ailenin hikayesini dinledik... Kısaca, onlar bize evlerini ve hayatlarını açtılar, biz de lenslerimizi ve f-stoplarımızı açtık, ve düşüncelerini, günlük yaşamlarını, umutlarını, düşlerini, hikayelerini ve dramlarını yakaladık. Amacımız, doğa ve deniz ile iç içe yaşamının nasıl zengin ve parlak bir kültür oluşturduğunu göstermek, ve bu kültürün korunması gerektiğini, ve küresel modernizm olarak tabir edebileceğimiz normlara kurban edilmemesi gerektiğini anlatmak. Umuyoruz ki 'İçimdeki Deniz' insanlar ve deniz arasındaki ilişkiye yönelik değişik bir bakış sağlayacaktır.

S | I | N | O | P
S | I | S

CARONTE #1 - L' ÎLE FLOTTANTE

BİR FRANCESCO BERTELÉ VE EDDIE SPANIER PROJESİ

Francesco Urbano Ragazzi

19 Ağustos Günü, saat 14.00'te bir grup İtalyan sanatçı Sinop'a yeni bir heykel diktiler. Hala Kurtuluş Caddesi'ndeki gezintinizde ya da Uluslararası bienalimiz Sinopale'nin sergi binası Sinop Tarihi Cezaevi'ni ziyaretinizde görmediniz mi? Meraklanmayın! Bu sizin dikkatsizliğiniz değil. Bu muhteşem çağdaş sanat eseri direk olarak açık denize yerleştirildi. Aslırda Francesco Bertelé, Francesco Urbano, Francesco Ragazzi ve Eddie Spanier antik Etrurian çamur pişirme tekniğini kullanarak toprağı yüzebilecek hale getirmeyi denediler.

'l'île Flottante' (Yüzen Ada) olarak adlandırılan ve antik-seramik uzmanı Massimiliano Petrini'nin teknik desteği ile yaratılan heykel, suyu emen ve mucizevi bir şekilde batmayan antik bir kayayı temsil ediyor. Bu "icat" denizin dibindeki çekime meydan okuyarak kendisini dikey bir pozisyonda tutuyor ve denizin üstünde yüzüyor. Sinoplu denizcilerin yardımları ve tekneleri ile l'île Flottante denizin en beklenmedik anda siddetli akıntılara maruz kalan yerine yerleştirildi: ki orada yüzenler sıklıkla cennette suya girdiklerini düşünürler. Fakat gerçekte hayatları denizin akıntısı tarafından trajik bir şekilde riske atılmaktadır. Bir kez konumlandırıldıktan sonra, çamur kütlesi şimdi birçok heykelin ana işlevini yerine getiriyor; anma, tehlike işaretlerinin salınımı arasında kayıplara bağlılık gösterme ve böyle beklenmedik bir durumda macera kurbanı olanları hatırlama. Bu heykel çağdaş mitolojinin yaşayan ve parıldayan sembolü olarak kalacak. l'île Flottante kesinlikle yıllar boyu yerlilerin ve yabancıların anılarını yaşatacak.

Uçup gitmiş olabiliirdi. Uçağı binmeden bile önce.
Rüzgar akıntısının içindeki herkes kocaman; bir saç kurutma makinası tarafından dalgalandı.
Eğer sadece hava ile dolu olsalardı. Yumurta akı ya da krema gibi içinde çırpılırdı.

Adadan adaya. Adalardan adalara.
Terketmenin arayışında.
Çırpınmak, sapmak, süzölmek, batmak.

Ölmek gibi, düşmemek için.

AÇIK VE PARLAK BİR GÜNDE FIRTINA

Yazan: **Sean Kelley**

"Daha fazla Türk fıkraları dinlemeliyim." diyor sanatçı Ashley Hunt içkiler ve Sinop limanına nazır akşam yemekleriyle ilgili. "Sanırım daha fazla Sinop fıkraları dinlemeliyim."

Hunt, Amerikalı küratörleri Janet Kaplan ve Sean Kelley, Türk küratörü Beral Madra ile çalışmasını tartışıyor, her fırsatta gülüyor. Mizahta, yanlış anlaşılmalarda ve özellikle son aylarda yanlış çevirilerde anlam bulduğunu söylüyor.

"Çevirilebilen ve çevirilemeyen anlamlarda esneklikler yakalamayı seviyorum. Kastedilenin ötesinde ne anlam buluyoruz? Yanlış anlaşılmalara, bize normal akış içinde öngörülmeyen şeyleri vererek, çok üretken olabilirler. Yeni imkanlar yaratırlar ve bu da bence sanatın ilgili olduğunu düşündüğüm şeyin bir bölümü."

Mizah ve yanlış anlaşılmalara yakından ilgilenen bir sanatçı için siyasal haklardan mahrum edilme, ırkçı politika, değişmez kontrol ve baskı sistemleri dolaylarında kamusal söyleme işaret etmesi şaşırtıcı olabilir. Hunt'ın geçen oniki yıl boyunca yaptığı çoğu çalışma Amerikalıların hapisane düzenleri hakkında ne düşündüklerini araştırdı. Dünyanın en yüksek mahkum edilme oranına sahiptir ve mahkumların çoğu fakir kesimlerden ya da azınlıklardandır.

"Biz hapisane sistemini sembolik terimlerle, gerçek hayatları etkileyen gerçek yerler yerine metafor olarak incelemeyi öğreniriz; çünkü bilgilerimizin çoğunu televizyon ya da filmde ediniriz. Politik olarak, insanlar hapisanelerin onları güvende kıldığını sanır, fakat kanıtlar bu iddiayı nadiren doğrular. İnsanların hapisanelerle olan ilişkisi daha çok ideolojiktir ve biz çok nadiren "Hapisaneler aslında neye hizmet ederler?" diye sorarız. "İşe yararlar mı?", "Çözmek istediğimiz sorunlara yine aynı yıkıcı sonuçlara mâl olmadan yaklaşmanın bir yolu var mı?"

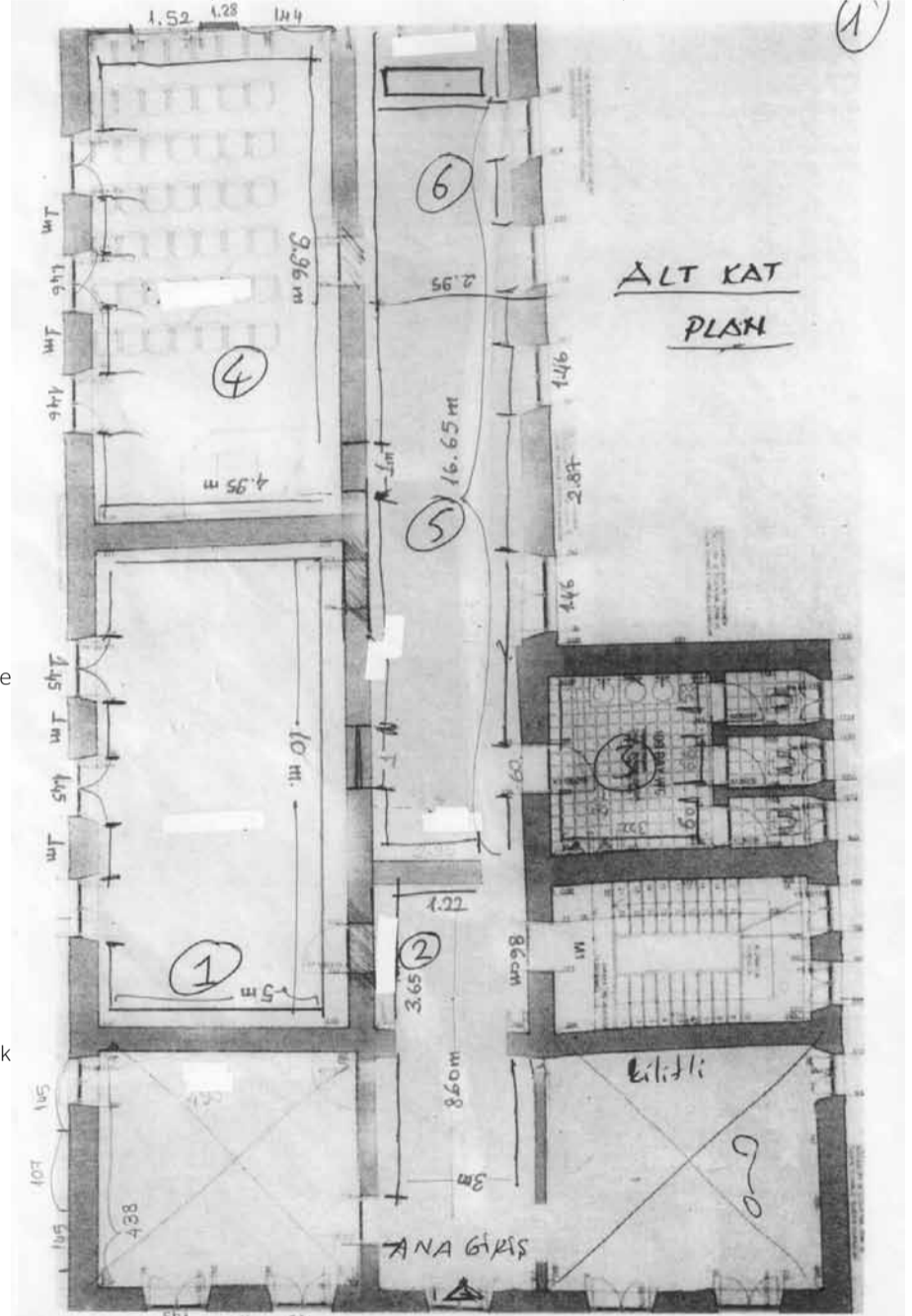
Hunt, hapsedilme konularıyla ilgili konuşmaların Amerikan karakterindeki bir bozukluğu yansıtmadığını, ama tartışmanın kendi doğasının bozukluğunu yansıttığını düşünüyor. "Hapisaneler, bizim bugün bildiğimiz haliyle, demokrasiye uyumlu mu? Hapisaneler genel olarak demokrasinin çok az olduğuna dair belirtileri tedavi etmek için kullanılırlar-yoksulluk, cehalet,

cinsiyetçilik, homofobi, cinsel taciz vs- ama demokrasiyi onarmak yerine bu belirtileri depolar. Amerikada, cezaevi tarihimizi kölelik tarihinden, ırk ayrımcılığı ve iş gücü istismarından ayıramazsınız. Yani, hem sanatçı hem de bir eğitimci olarak başka iletişim boyutlarına kolaylık getirmeye ilgi duyuyorum. Bu, tüm stereotiplerin ve politik gündemin ötesinde bir boyut."

"Türkiyede, neredeyse konuştuğum herkesin hapisanelerle son derece kişisel bir bağlantısı var (politik eylem veya inançlarından dolayı hapse girmiş bir amca, bir kuzen, ebeveyn veya çocuk) konuşma daha özel olarak şu şekilde ilerliyor". Oturduğu sessiz restorani işaret ederek: "Hapsedilmeyi tartışabileceğim halka açık ve daha organize bir yer henüz bulamadım. Belki de sanat mekanı bunun için bir başlangıç noktası olabilir."

Sanat çalışmalarında Hunt, belgesel, performans, aktivizm ve günlük konuşmadan faydalanılan stratejiler kullanmakta. Sanatçı Sinopale 4 için, kendilerini şiddet uygulayan kocalarından veya diğer aile fertlerinden korumak için suç işleyen ve tutuklanan Türk kadınlarının meselelerini araştırmaya başladı. Bu süreç onu eski mahkumlarla ve bölgesel olarak bu meseleye işaret etmeye çalışan kadınlarla görüşmeye yöneltti çünkü hapisane, zincirin şiddet halkalarından birini oluşturmaktadır.

"Birbirlerine derin bir sadakat geliştiren tam anlamıyla yaşamlarını, birbirlerini daha fazla şiddete karşı savunmak için riske atan kadınlarla ilgili hikayeler buldum. Fakat serbest bırakıldıkları zaman, utanç ve travma çok büyük oluyor, dünyadan ellerini

çekiyorlar. Mekanı bu utançla tarif etmenin ve kadınlar için iletişim ve destek alanı yaratarak buna karşı organize olmanın bir yolu var mı acaba diye merak ediyorum."

Hunt, Kaliforniya Sanat Enstitüsünde Fotoğraf ve Medya bölümünde yönetmenlik yaptığı Los Angeles'ta yaşamaktadır. Son çalışmaları; Par Course: Labor Questions (Taisha Paggett'in işbirliğiyle, Hyde Park Art Center) 9 Scripts From a nation (Museum of Modern Art). Notes on the Emptying of A City performansı Sinopale 4'ten önce Los Angeles Bienali'nde gösterilmişti.

OFİSTE BİR GÜN

Fotoğraflar: **Çağatay Şimşek**

Bugün de güzel bir
çalışmanın sonuna geldik.

SOVYET GÜRCİSTAN'IN DERİNLİKLERİNDE: “Pasaport Fotoğrafları”

Gülme! Düğmeni ilikle! Gürcistan nüfusunun en az yarısı Sovyet fotoğrafçıları tarafından verilen bu talimatları hatırlıyor. Shalva Alkhanaidze'nin Pasaport Fotoğrafları serisine bakarken bu talimatların izlendiğini anlamak güç. Ciddi bir amaçla çekilen bu resimlerin arka planları da buna ters düşmekte. Yine de fotoğraf çekimlerinin en son halı uygun ve kusursuz gri arka planlı vesikalık pasaport resimleriydi. Bu fotoğraflardaki insanlar; muhtemelen çekilen resimlerin ilk hallerini hiç görmediler. Model olarak poz verdiklerinden ve bir gün fotoğraf tarihinin parçası olacaklarından habersizdiler.

Fotoğrafçının bilerek mi bütün vücut portrelerini çektiği yoksa o zamanın ekipmanlarının ¾ boyutlarında fotoğraf çekimine izin verip vermediği hala bilinmiyor. En ilginç tarafı bunların son akibeti: vesikalıklar, sosyal durumları, tarzları, modellerin kişilik ve karakterlerini ve bunun yanı sıra 1955 ve 1956 arasında bu insanlara ait daha başka detayları da ortaya çıkartıyor.

İlk sergi Gürcistan Open Gallery'de açıldı. Daha sonra fotoğraflar Tbilis'teki Gürcistan Ulusal Müzesinde ve New York'taki Newman Popiashvili Galerisinde sergilendi.

Bir akşam üstü, bir bilimadamı komşusunun bahçesinin ne kadar bakımlı olduğunu farkeder. Orada oturana hiç bakmaması merakını daha da fazla uyandırır. Ve, gölgesi balkona nazikçe yayılırken, yabancı ona derhal kalkıp bahçeyi incelemesini ister. "Gel, şimdi! Yararlı ol, ve bana bir hizmette bulun." dedi şakacıktan. "İçeri gelme nezaketini göster. Gidiyor musun?" ve sonra gölgeye başını salladı, ve gölge de ona başını salladı. "İyi o zaman, git. Ama uzak durma!"

Ertesi gün gölgesinin onu terkettiğini anladı.

Hans Christian Andersen'inin "Gölge" hikayesinden çok etkilendim. Çünkü yazar, dili gölgeyi temsil etmek ve gerçekleştirmek için kullanır.

Amélie Bresson-Darveau
Zamir
Film
2. Juni 1999

Burg Giebichenstein Öğrencileri

Hapishanedeki kadın ve erkek mahkûmların yaptığı hediyelerin satılması beni çok etkiledi. Objelere dokunmak, onlara özgürlüğü olmayan insanlar tarafından dokunulduğunu bilmek aydınlatıcıydı benim için. Umarım ürettiklerinin karşılığı onlara adil bir şekilde ödenmiştir.

Sean Kelley

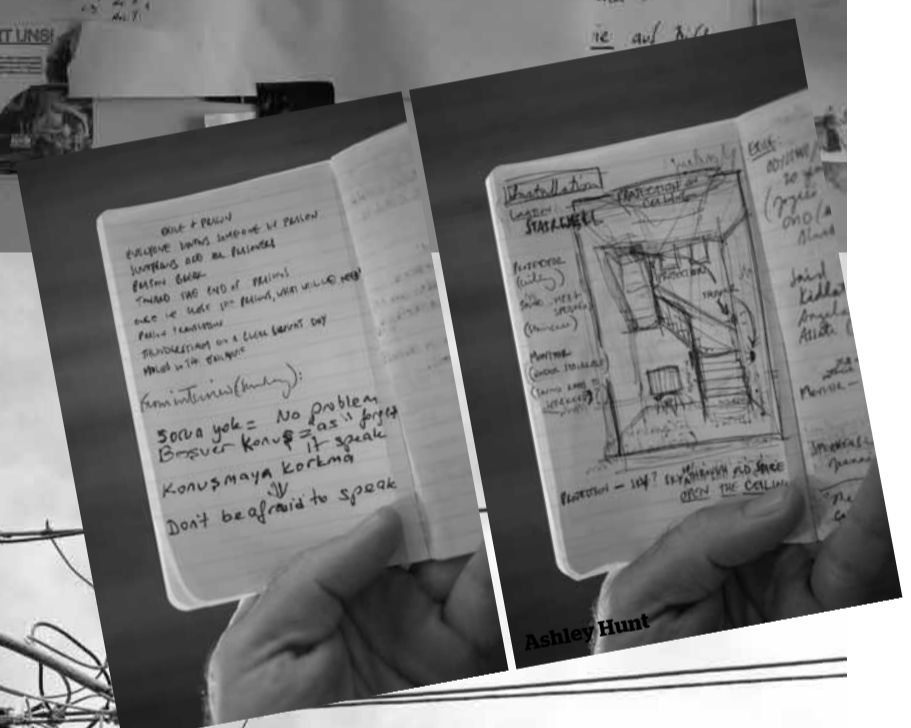

Yoldan geçen insanların fotogramlarını yapıyorum.

Cat Tuong Nguyen

Günlük kuratör toplantısı. Melih'in annesi ev yapımı nokul veriyor. Lezzetli!
Sean Kelley

Ashley Hunt

Koehle Vermot

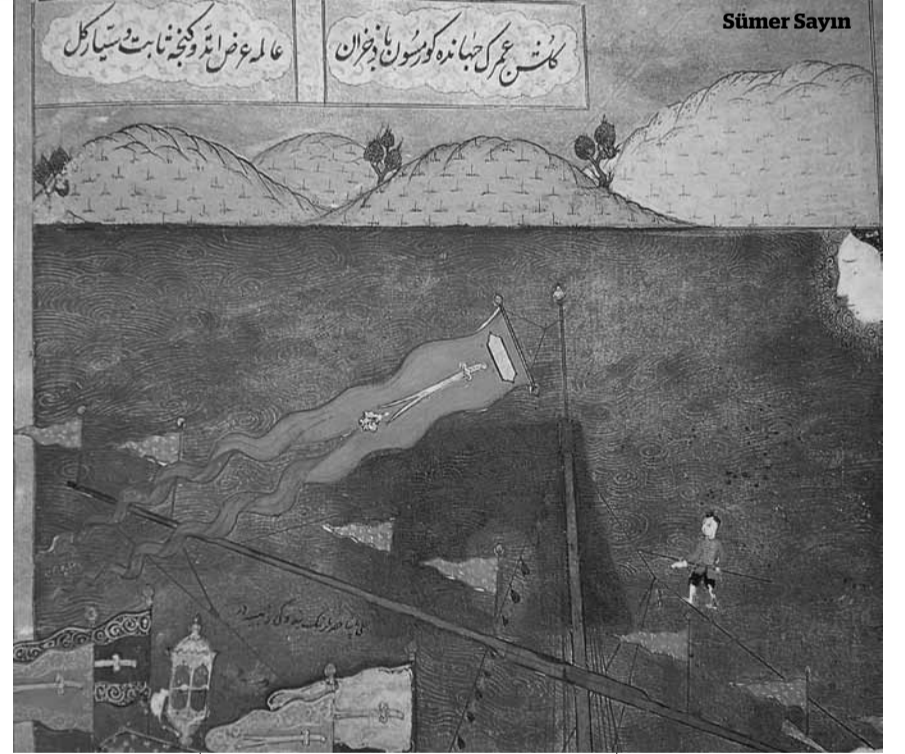
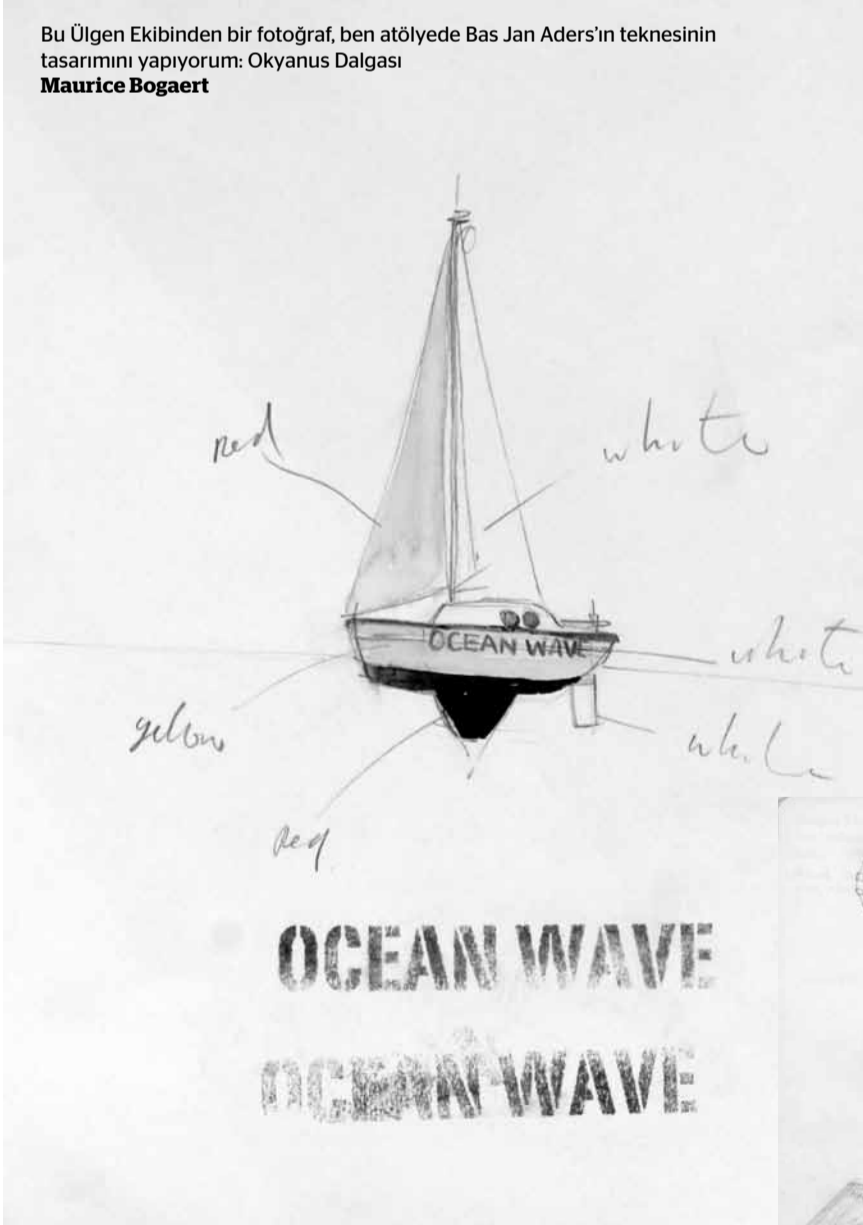
Buradaki fotoğraf meclis yolu üzerindeki şantiyede.
Rikka Tauriainen

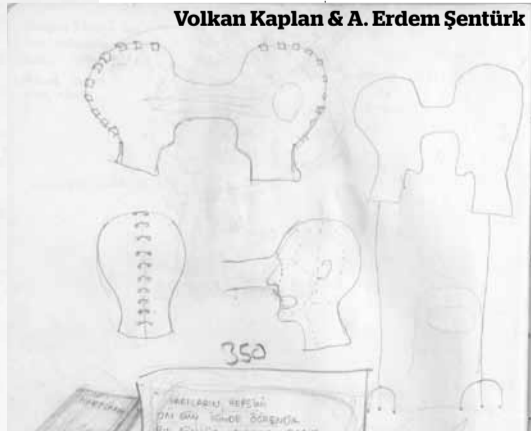
İsimsiz fotomontaj, çamaşır, halılar ve diğer ev tekstilinden oluşan eğlenceli bir kolaj. Bu montajdaki resimler son günlerde otel ve Sinopale ofisi arasında yürürken çekildi.
İsimsiz, 2012, fotomontaj
Liddy Scheffknecht

Bu Ülgen Ekibinden bir fotoğraf, ben atölyede Bas Jan Aders'in teknesinin tasarımını yapıyorum: Okyanus Dalgası
Maurice Bogaert

Volkan Kaplan & A. Erdem Şentürk

SINOPALE

DÖRDÜNCÜ SİNOP BİENALİ
FOURTH SINOP BIENNIAL

1 AĞUSTOS / AUGUST
12 EYLÜL / SEPTEMBER 2012

4

SERGI

“GÖLGENİN BİLGELİĞİ:
BOZULMUŞ BİLGİ ÇAĞINDA
SANAT”

24 AĞUSTOS-12 EYLÜL

AÇILIŞ TÖRENİ

24 AĞUSTOS CUMA

SAAT: 19.00

YER: TARİHİ SİNOP CEZAEVİ, ÇOCUK İSLAHEVİ

KENT

BULUŞMASI

“SİNOP TARİHİ CEZAEVİ
NASIL DÖNÜŞTÜRÜLMELİ?”

25-26 AĞUSTOS

SAAT: 11.00-16.00

YER: OTEL 117 KONFERANS SALONU

www.sinopale.org
takip etmek için
www.facebook.com/sinopale

SİNOPSİS YAYIN EKİBİ

Koordinatör: **Mahir Namur**

Editör: **Annica Bauer**

Son Okuma: **Hale Oğuz**

Çevirmen: **Günizi Tarar, Aslı Çetinkaya, Cemil Hamzaoğlu, İpek Hamzaoğlu**

Direnç Erşahin, Çiğdem Calap, Nilay Berfu Kaya, Beral Madra

Tasarım Konsepti: **Umut Sütüak**

Grafik Tasarım ve Uygulama: **Ceyda Kalyoncu, Emel Karadeniz, Gülşah Edis**

Fotoğraflar: **İpek Hamzaoğlu, Çağatay Şimşek, Yusuf Emre Yalçın, Güngör**

Erdem, Sinopale sanatçıları ve gönüllüleri

İllüstrasyon: **Nihal Senan**

Tasarım ve Proje Yönetimi: **Chameleon Tasarım ve Proje Yönetimi**

Avrupa Kültür Derneği

Sinopale Organizasyon

Fenerli Ahmet Sk. Fener Ap. N: 12/1

Feneryolu Kadıköy 34724 İstanbul

T: + 90 216 338 33 26 - 338 26 50

F: + 90 216 338 37 06

www.europist.net

www.sinopale.org

akd@europist.net

Informal Gorgun Network

İncedayı Mh. Görgün Ap. N: 11/1

57000 Sinop

T: + 90 368 261 83 75

Sinopale Ofisi

Meydankapı Mh. İskele Cd.

N: 2 Sinop

T: + 90 368 210 01 01

Basım Yeri: Şimal Ajans

Matbaacılık, Sinop

T: + 90 368 260 59 59

bm:uk
Bundesministerium für
Unterricht, Kunst und Kultur

HALKBANK

Hollanda
Kraliyeti
İstanbul Başkonsoloslugu

4
HOLLAND
TÜRKİYE

TURKISH AIRLINES

DIMITRIE CANTEMIR
ROMEN KÜLTÜR MERKEZİ
İSTANBUL

swiss arts council
prchelvetia

B^M

PERFETTI
Melle

ISTS
Estetik Lazer Sistemleri

Adam Mickiewicz Institute
CULTURE.PL

GOETHE-INSTITUT
ANKARA

MINISTRY OF CULTURE AND
MONUMENT PROTECTION
OF GEORGIA

Public Affairs
Embassy of the
United States of America

avusturya (kültür ofisi)

BRITISH
COUNCIL

KUNSTFACTOR
SEKTÖRİNSTİTÜT
AMATEURKUNST

movirup
with the support of the project
of the Ministry of Culture
Financing provided by the Ministry of
Culture and Sports of the Republic of
Turkey. The organization of
Direzione Generale per lo Spettacolo del Min.
C.C. - Associazione per il Circuito del Settore
Artistico.

MINISTRY OF EDUCATION,
CULTURE AND SPORTS
OF AJARA

SİNOP DR. RIZA NUR
İL HALK KÜTÜPHANESİ

KAYI GİOĞLU

otel
117

ANTİK OTEL

Otel
Diyojen

haber atölyesi

chameleon
tasarım ve proje yönetimi

A. İRFAN ONUR

ARS ELECTRONICA

SEÇKİN TİCARET

onurlar MARİN

Ulmazer
Mobilya

GELECEK KÜLTÜR VE SANATI YAKTI
THE FOUNDATION FOR FUTURE CULTURE AND ART

SATELLIETGROEP
where art is the first form of life

DOĞUŞ GAZETESİ

onurlar
KOLLEKTİF ŞİRKETİ

NUOVA ICONA
makes things happen

Diagonal